

UNIVERSITA KARLOVA V PRAZE

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra školní a sociální pedagogiky

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

V ZÁJMOVÉM KROUŽKU KERAMIKA (pro pokročilé)

Bakalářská práce

EVA MALINOVÁ

Vychovatelství

Kombinované studium

Vedoucí práce: PhDr. Jana Skarlantová

PRAHA 2010

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením PhDr. Jany Skarlantové. V práci jsem použila informační zdroje uvedené v seznamu.

V Praze dne 13.2.2010

.....

Poděkování

Chci poděkovat za laskavé odborné vedení své práce PhDr. Janě Skarlantové, své rodině za trpělivost a pochopení a také všem svým keramikům za přínos pro mou pedagogickou a keramickou práci a neustálou inspiraci.

Souhlasím s půjčováním bakalářské práce v rámci knihovních služeb

Anotace v českém jazyce

Práci jsem nazvala Multikulturní výchova v zájmovém kroužku keramika (pro pokročilé). Cílem práce je seznámit děti ze Zájmového kroužku Pokročilí s keramickou tvorbou a jejím vývojem na světových kontinentech prostřednictvím poznávání a pochopení kultury a života různých národů, s vlivem životního prostředí, společnosti a životních podmínek na keramickou tvorbu v různých oblastech na Zemi. Závěrečný výstup bude tvořen dvoudenním výpalem zakuřované keramiky, výstavou výrobků na akademii Domu dětí a mládeže, účastí výrobků dětí na Keramické soutěži pro DDM a SVČ pořádané Krajským úřadem.

Klíčová slova

Multikulturní výchova, interkulturní výchova, kultura, multikulturalismus, multikulturní společnost, výchova, vzdělávání, zájmová činnost, zájmový kroužek, pokročilí, keramika, dějiny keramiky

Anotace v anglickém jazyce

I have called the work Multicultural Education pet ring ceramics (advanced). The goal is to introduce children of Interest Advanced ceramic ring formation and evolution of the world's continents, through awareness and understanding of culture and life of different nations, with the influence of the environment, society and the welfare of ceramic production in different regions on Earth. Final output will consist of two days of firing zakuřované ceramics exhibition of the Academy of the House of children and young people, participation of children in ceramic products for the contest organized by the DDM and SVC Regional Office.

Klíčová slova

Multicultural education, intercultural education, culture, multikulturalism, multicultural society, education, education, leisure activities, hobby group, advanced, ceramics, ceramics history

Obsah

1. Úvod	str.6
2. Teoretická východiska	str.7
2.1 Vymezení pojmů	str.7
2.2 Funkce DDM.....	str.11
2.3 Seznámení s keramickou dílnou.....	str.15
3. Praktické řešení otázek.....	str.22
3.1 Myšlenková mapa.....	str.22
3.2 Námětová mapa.....	str.24
3.3 Výtvarné řady.....	str.27
3.3.1 Výtvarná řada – Afrika.....	str.27
3.3.2 Výtvarná řada Amerika.....	str.42
3.3.3 Výtvarná řada Evropa.....	str.50
3.3.4 Výtvarná řada Asie.....	str.64
4. Výsledky a závěry.....	str.72
5. Použitá literatura a prameny.....	str.74
6. Přílohy	str.77
7. Seznam zkratk	str.92
8. Slovník odborných pojmů	str.93

1 Úvod

Pracuji jako pedagog volného času v Domě dětí a mládeže devátým rokem. Kromě jiných povinností, které obnáší tato práce, jako např. pořádání krátkodobých i dlouhodobých táborů a pobytových akcí, organizování a vyúčtování okresních kol vědomostních olympiád, pořádání příležitostných akcí, osvětové a vzdělávací činnosti, vedení externích spolupracovníků a další, je mou povinností vést pravidelnou zájmovou činnost organizovanou v tzv. Zájmových kroužcích. Povinnost přímé pedagogické práce je dána rozsahem minimálně 10 hodin za týden a vedením minimálně tří různých zájmových útvarů. Před čtrnácti lety jsem absolvovala jako vychovatel Ústavu sociální péče o mládež několik kurzů z oboru keramiky zaměřených na technické, praktické, organizační i pedagogické vědomosti a dovednosti. Proto v DDM vedu zájmové kroužky (dále jen ZK) keramiky pro všechny věkové kategorie. V současnosti jsou to dva ZK pro pokročilé a tři ZK pro rodiče s dětmi, mládež a dospělí – celkem 58 osob. Také vedu ZK kytara- pokročilí. Výuka keramiky je mou prioritní oblastí.

Cílem mé práce je poznávání kořenů a kultur jiných národů žáky prostřednictvím všech smyslů při tvorbě keramiky jako prevence rasových a xenofobních projevů. Touto prací bych chtěla posunout hranice svých žáků ve vnímání a chápání odlišností mezi lidmi, národy, zeměmi a ovlivnit tak i jejich vlastní citový prožitek z tvorby keramiky.

V teoretické části se zabývám vysvětlením základních odborných pojmů z pedagogiky a keramiky, popisu funkce Domu dětí a mládeže a náplně práce pedagoga v DDM. Nemohla jsem vynechat ani základnu pro svou praktickou část práce – keramickou dílnu, její vybavení, provoz, podmínky. V praktické části uvádím myšlenkovou a námětovou mapu, které mne vedly k vytvoření všech výtvarných řad a jejich realizaci.

Jmenuji se Eva, a toto jméno má jak známe z historie úzkou vazbu s hlínou a počátkem lidstva. Možná již s tímto jménem mi byla do kolébky vložena láska k tvoření z hlíny a spolupráci s lidmi. Snad se tato myšlenka odráží i v mé práci.

2. Teoretická východiska

V úvodu jsme se seznámili se zaměřením práce a cílem, kterého se budu snažit dosáhnout. Nyní ujasním pojmy, se kterými budu pracovat, které jsou podkladem pro práci pedagoga a keramika a zároveň pro cíl mé práce.

2.1 Vymezení pojmů:

Dům dětí a mládež: je školské zařízení pro zájmové vzdělávání a výchovu. Předmět činnosti DDM je dán zákonem č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.

Zájmový kroužek: útvar pravidelné, výchovně vzdělávací a zájmové činnosti v DDM

ZK Keramika pokročilí: konkrétní obsah pravidelné výchovně vzdělávací a zájmové činnosti v DDM zaměřený na výuku a prohloubení dovedností a vědomostí v oboru keramiky

Keramika: odvozuje se od řeckého názvu Kéramos- pojmenování čtvrti kde pracovali výrobci keramiky

Keramika = Výrobky zhotovené z pálené jílovité hlíny ručně nebo na hrncířském kruhu. Rozlišujeme fajáns, majoliku, porcelán, kameninu, terakotu. Keramika je vhodná k výrobě předmětů denní potřeby (nádobí) i uměleckých předmětů (hliněná plastika) nebo k dekoraci staveb (stavební keramika). Keramické výrobky existovaly před začátkem psaných dějin. Hrnčířský kruh byl znám již ve 3. stol. př. Kr. v Egyptě a Přední Asii.

Lit.: Kolektiv autorů. Univerzální lexikon umění. Praha : Grafoprint-Neubert, Knižní klub 1996. ISBN 80-85785-46-3 Grafoprint- Neubert, ISBN 80-7176-393-4 Knižní klub, str. 214

Dnes pod pojmem keramika rozumíme nejenom hrnčířské zboží, nýbrž všechny předměty ze zeminy zpevněné vypálením. Patří sem tedy například cihly, porcelánové jídelní soupravy, brusné kotouče, keramické polovodiče, hmoty používané v nukleární energetice nebo destičky pro kosmická letadla.

Lit.: Rada P. Techniky keramiky. Praha : AVENTINUM 1996. ISBN 80-85277-88-3, str.7

Dějiny keramiky: Dějiny keramiky jsou významnou součástí dějin člověka. Archeologové, etnografové a historikové se pokoušejí s větším nebo menším úspěchem rekonstruovat vývoj lidské společnosti mimo jiné i z pozůstatků keramických střeptů, nádob nebo ozdob a plastik vyrobených z tvárné hlíny lidskou rukou. Člověk poznal, že ohněm nejen zpevní tvárnou hlínu, ale že hlína mění vypálením svoji barvu i vlastnosti. To je podstatným základem jednoho z nejstarších řemesel – keramiky. Dosud nejstarší nálezy keramiky, staré kolem třiceti tisíc let, byly objeveny na území dnešního Československa – na jižní Moravě u obce Dolní Věstonice. Další nálezy jsou z Japonska, staré kolem deseti tisíc let, z tzv. kultury džomón u města Sasebo v provincii Nagasaki. Keramické nálezy dokumentují, že už člověk starší doby kamenné si osvojil primitivní technologii zpracování keramických hlín. Po tisíciletí se vyvíjela i technika pálení keramiky. Pozorováním důsledků působení ohně na keramickou hlínu, jako změny barvy, tvrdosti materiálu, pórovitosti a smrštění výrobků, dospěl člověk až k dnešní dokonalosti výpalu. Keramika se tak stala němým svědectvím rozličných lidských kultur dávné minulosti a historickým dokladem o lidské činnosti. Člověk využíval keramických nádob k vaření a uchovávání potravin, ke kultovním obřadům, u plastik vyjadřoval své představy a přání. Tvrdý keramický materiál se používal i jako nástroj na řezání. Významným vynálezem pro rozvoj keramiky byl hrnčířský kruh. Začátek jeho využití se datuje do čtvrtého tisíciletí před Kristem. Jeho vývoj do dnešní podoby však trval téměř pět tisíc let. Keramika neustále rozšiřovala své uplatnění. Využívalo se jí na obklady zdí, podlah, krytiny střech a zhotovování dalších stavební a

zdravotnických výrobků. Rozvíjela kulturu národů, sloužila lidem k užítku i kráde. Výrazně doprovázela každé vývojové období člověka. Vynález porcelánu – nejušlechtilější keramické hmoty- ve 13. Století před Kr. v Číně pozvedl kulturu stolování i výzdobu interiérů. Nelze opomenout ani keramiku ovlivňující technický pokrok: izolační, brusné, řezné a vysoce žáruvzdorné materiály, které se v současnosti používají např. v kosmické technice. Keramické řemeslo přineslo mnoho cenných poznatků a dokladů. Je proto třeba připomenout řadu bezejmenných keramiků daleké Asie, řecké antiky, egyptských, z římských dob až po mistry našeho století, kteří se zasloužili o vývoj keramického řemesla a jejichž práce ovlivňovala vývoj lidstva v estetickém cítění, kulturnosti a pokroku.

Lit. : Chládek J., Nová I. Porcelán kolem nás. Praha : SNTL a Karlovarský porcelán 1991. ISBN 80-03-00540-X, str. 9-10

Kultura : je celistvý systém významů, hodnot a společenských norem, kterými se řídí členové dané společnosti a které prostřednictvím socializace předávají dalším generacím. (R.F.Murphy)

Lit.: J. Průcha, Multikulturní výchova: Teorie – praxe – výzkum. Praha : ISV, 2001

Multikulturní výchova: Česká společnost získává v posledním desetiletí pluralitní charakter. Počet cizinců a jejich dětí žijících na území ČR, zvláště ve větších městech, narůstá. Stále více se tak setkávají v každodenním životě lidé z nejrůznějších kultur. V migračním pohybu – ať již dobrovolným nebo pod tlakem okolností – je stále více lidí. Tento pohyb je oboustranný – jak cizinců směrem do ČR, tak obyvatel ČR do zahraničí. Začínáme si více uvědomovat nejen etnické minority, cizince a migranty, ale také handicapovanou menšinu a další znevýhodněné skupiny. Na pořad dne přichází diskuse k tématům rasismu, terorismu, ale také sexismu, ageismu atp. Všechny tyto společenské otázky se vztahují k multikulturní problematice, a ta se týká nějakým způsobem každého z nás.

Zdroj: <http://www.mkc.cz/cz/vzdelavani-313393/multikulturni-vychova.html>

Multikulturalismus se váže na existenci různorodosti jazyků. Kultur a etnik na světě. Multikulturalismus chápe kulturu nejen jako označení kulturní tradice v obvyklém

smyslu slova (např. tradice židovské, západní, islámské nebo zvyklosti jednotlivých národů), nýbrž také jako identitu jazykovou (např. tradice jazyk), náboženskou etnickou, příp. genderovou.

Lit.: G. Sartori. Pluralismus, multikulturalismus a přistěhovalci: esej o multietnické společnosti. Praha: Dokořán, 2005

Multikulturní společnost je společnost, která se vyznačuje kulturní rozmanitostí, pluralitou. Různé kultury zde žijí vedle sebe nikoli izolovaně, ale ve vzájemné interakci a komunikaci, v nichž může docházet ke spolupráci, k dialogu a k určitým vzájemným vlivům či vzájemnému kulturnímu obohacení. Ideál multikulturalismu je oslavou kulturní rozmanitosti, například jazykové nebo náboženské, je opakem praktik necitlivé asimilace ras, etnik, přistěhovalců.

Lit.: Charles Taylor. Zkoumání politiky uznání. Multikulturalismus. Praha: Epoque, 2004

Vymezení pojmu MKV je pojímáno v odborných zdrojích velmi variabilně. Setkáváme se v této souvislosti s mnoha alternativními pojmy či pojmy, které jsou chápány jako synonyma pojmu MKV : interkulturní pedagogika, interkulturní výchova, interkulturní vzdělávání, multikulturní vzdělávání, globální výchova, výchova k světoobčanství apod. Za nejbližší termín k pojmu multikulturní výchova považujeme pojem **interkulturní výchova**, popř. **vzdělávání**. Multikulturní znamená pouze koezistenci alespoň dvou kultur vedle sebe, ale neimplikuje jejich vzájemné vztahy. Oproti tomu termín interkulturní zahrnuje mezikulturní vzájemnost, vzájemné interakce a vztahy odlišných sociokulturních skupin. Také pojem výchova nevystihuje zcela přesně problematiku, vhodnější by byl pojem vzdělávání, který je komplexnější a zahrnuje jak výchovu, tak i systém dalších kompetencí, včetně vědomostních. V anglickém jazyce je tato pojmová problematika vyřešena jedním pojmem **education**.

Základním cílem MKV a její podstatou je naučit se porozumět lidem s odlišností, jinakostí (která může být dána sociálně, rasou, národností, jazykem, kulturou, náboženstvím, zkušeností, apod.) a vytvářet prostor pro tolerantní a vstřícné soužití s nimi. **Metody MKV** mohou být značně variabilní. Společným jmenovatelem při

aplikaci všech metod MKV by mělo být dodržování zdvořilosti(slušnosti), efektivní komunikace, smysluplné diskuse, konstruktivní spolupráce, kritického myšlení a interaktivního přístupu. Žák a student musí mít možnost aktivně si utvářet postoje, trénovat dovednosti a schopnosti, pracovat s informacemi. Tyto metody jsou v souladu s obecně uznávanými metodami v pedagogice. *Obsahově se MKV* zabývá různými tematickými okruhy, ale základní problematikou je vždy soužití majoritní společnosti a menšinami a naopak, tedy jejich vzájemný vztah.

Zdroj:

<http://www.multikultura.cz/multikulturni-vychova/vychozi-pojmy/multikulturni-vychova/>

Autorka: PhDr. Mgr. Dana Švingalová, PhD

2.2 Funkce DDM :

V minulé kapitole jsme se seznámili s hlavními pojmy, které se v práci vyskytnou. V této části práce vás seznámím s podstatou činnosti Domu dětí a mládeže, kde se uskutečnila praktická část .

Dům dětí a mládeže Kutná Hora (dále jen DDM) je školské zařízení pro zájmové vzdělávání a výchovu a poskytuje účastníkům naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti. Předmět činnosti DDM je dán zákonem č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. Pro úplné doplnění o činnosti našeho DDM uvádím v příloze č.2 náš Vnitřní řád a v příloze č.3 Pracovní náplň pedagoga volného času. Zde uvádím výtah z ŠVP pro ZK Keramika Pokročilí a ZK Keramika Rodič+dítě (i zde jsou někteří pokročilí) podle kterého se řídí vzdělávání v tomto kroužku.

ŠVP pro keramiku:

Výuka v keramických ZK probíhá podle ŠVP vytvořeného pro konkrétní věkové a znalostní kategorie. Na každý školní rok si ho vytváří vyučující pedagog v daném ZK. Uvádím výtah z ŠVP pro ZK Keramika pokročilí na školní rok 2009/2010 který jsem vytvořila a pro porovnání uvádím i výtah ŠVP pro ZK Keramika Rodiče + dítě (některé děti z těchto ZK jsou v kategorii pokročilí). Na každý školní rok si pro ZK keramika připravuji tematický plán práce po jednotlivých měsících. Tento plán je inspirační a informační pro členy mých ZK, je pružný, řídí se zájmem členů ZK o tvorbu a techniky keramiky. Viz příloha č. 1.

ŠVP Keramika – pokročilí

Charakteristika: ruční výroba keramiky navazující na keramiku začátečníky pro děti ve věku druhého stupně ZŠ

Výchovné cíle:

rozvíjení talentu a nadání

rozvíjení kreativity a fantazie při tvorbě, tvorba návrhů

rozvoj jemné motoriky a manuální zručnosti

získání kladného vztahu k výtvarnému umění

rozvoj citu pro materiál

znalost technologie výroby

Obsah:

ruční výroba keramiky různými postupy a způsoby

dekorování

práce s glazurami

Očekávané výstupy:

naučit se ovládat technologii výroby

umět samostatně pracovat, dodržovat hygienu

zvládat složitější postupy výroby nebo dekorování

tvořivý samostatný přístup při vytváření, připravovat vlastní návrhy

zúčastnit se svými výrobky na soutěžích a výstavách DDM

Metody:

vysvětlení

předvádění a pozorování

napodobování

samostatný výtvarný experiment

Klíčové kompetence:

k učení - pozná vlastní pokrok, dokáže vyhledat informace, pracovat na sobě, získává pozitivní vztah k učení

sociální a personální- rozvíjí pozitivní představu o sobě, přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů, dobré atmosféry ve skupině, účinně spolupracuje ve skupině

komunikativní - využívá informační technologie, formuluje své myšlenky, názory a představy

občanské - projevuje smysl pro kulturu a tvořivost, váží si vnitřních hodnot a přesvědčení druhých, zapojuje se do kulturního dění – výstavy, oceňuje naše tradice.

k naplnění volného času – rozvíjí své zájmy a záliby, zvyšuje zdravé sebevědomí, rozvíjí odbornost a seberealizaci

ŠVP Keramika – Rodič + dítě

Charakteristika: ruční výroba keramiky pro rodiče a děti s obtížností od začátečníků po pokročilé (podle schopností a znalostí jednotlivců)

Výchovné cíle:

spolupráce rodiče a dítěte, společně strávený čas

rozvíjení talentu a nadání

rozvíjení kreativity a fantazie při tvorbě, tvorba návrhů

rozvoj jemné motoriky a manuální zručnosti

získání kladného vztahu k výtvarnému umění

rozvoj citu pro materiál

znalost technologie výroby

Obsah:

ruční výroba keramiky různými postupy a způsoby

dekorování

práce s glazurami

Očekávané výstupy:

naučit se ovládat technologii výroby

umět samostatně pracovat, dodržovat hygienu

zvládat jednoduché i složitější postupy výroby nebo dekorování

tvořivý samostatný přístup při vytváření, připravovat vlastní návrhy

zúčastnit se svými výrobky na soutěžích a výstavách DDM

Metody:

vysvětlení

předvádění a pozorování

napodobování

samostatná práce

výtvarný experiment

Klíčové kompetence:

k učení - pozná vlastní pokrok, dokáže vyhledat informace, pracovat na sobě, pozitivní vztah k učení sociální a personální, rozvíjí pozitivní představu o sobě, přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů, dobré atmosféry ve skupině, účinně spolupracuje ve skupině komunikativní, využívá informační technologie, formuluje své myšlenky, názory a představy.

2.3 Seznámení s keramickou dílnou

Po seznámení s činností DDM se dále seznámíme s prostory, vybavením, pravidly a předpisy, kterými se řídí činnosti v keramické dílně.

Keramická dílna v DDM je v provozu 15 let, skládá se z dílny samotné s 13 místy pro žáky, sušárnou a výpalnou. Je vybavena elektrickým i šlapacím kruhem, elektrickými pecemi o obsahu 45l, 80l a 100l, obě větší pece mají automatický regulátor, menší pálí podle žároměrek. Z bezpečnostních důvodů probíhají výpaly v pecích přes noc. V dílně je přívod studené vody i odpad. Vybavenost dílny je v posledních letech velice dobrá. K dispozici máme přibližně 80 různých druhů glazur, 30 engob, barvy do glazury, barvy naglazurní, oxidy kovů, sádrové formy, velké množství různých nesádrových forem, spousty pomůcek a nářadí (špachtle, očka, cidliny, skalpely, razítka, pravítka, vály a válečky, kbelíky...), police a skříně na potřebný materiál. Každý žák má své pracovní místo s připravenými základními pomůckami. Provoz dílny je organizován podle počtu přihlášených do zájmových kroužků v daném školním roce. V současnosti máme 8 pravidelných ZK v odpoledních a večerních hodinách, ve zbývajících volných hodinách

a dnech je možnost pro příležitostnou zájmovou činnost v keramickém oboru. Já vedu dva ZK Pokročilí a tři ZK pro Rodiče+dítě, mládež a dospělé. Každý z těchto ZK pro svou náročnost trvá 2 hodiny čistého času. Při práci v dílně se řídíme předpisy BOZP, stanovenými pravidly pobytu v keramické dílně a při práci na kruhu která uvádím níže. ZK keramika má svou pravidelnou organizaci. Na začátku hodiny dokud je dílna čistá se glazují přežahlé střeby z minulé hodiny(glazury se nesmí znečistit), pak se tvoří nové výrobky, nebo se dodělávají složitější věci rozdělané z minulé hodiny a závěr hodiny tvoří úklid pracoviště a pomůcek a osobní hygiena a rozdání hotových výrobků po ostrém výpalu.

Keramická dílna

*Vstup do dílny, vlevo sušárna a pec na přežah,
vpravo vchod do výpalny s velkou pecí
a úložnými prostory pro hotové výrobky.*

Každý žák má své místo s válem, vybavené válečkem, velkou miskou ve které je miska na šlikr, sklenice na praní štětců, pracovní tupý nůž, štětec na šlikr, špendlík a mycí houba = základní potřeby pro práci. Na stěnách police na rozpracované výrobky, uzamykatelná skříň na zásoby glazur a engob, skříň na sádrové formy, věšáky na věci na převlečení, vzadu šlapací kruh, před skříněmi elektrický kruh a kbelíky s licí hmotou.

–

Keramická dílna

Sušárna

Police na sušení výrobků

Uložení výrobků po přežahu

Pec na přežah

Výpalna

Pec na ostrý výpal 100 l

Uložení hotových výrobků

Skleněné vitríny na výstavy výrobků v DDM

PRAVIDLA KERAMICKÉ DÍLNY

VEDOUcí KROUŽKU ZODPOVÍDÁ ZA :

- 1) pořádek v dílně během činnosti a hlavně po jejím ukončení tj. – úklid všech stolů, pomůcek na každém stole (štětec, nůž a špendlík ve sklenici, 2 čisté misky, vypraná houba, umytý vál a váleček)
- 2) vedoucí přikryje mokrým hadrem zbytky hlíny a zabalí je důkladně do igelitu
- 3) dolije vodu do šlikru
- 4) opláchne všechny štětce vodou
- 5) umyje dřez a jeho okolí, otře skříňku zevnitř i zvenku
- 6) zkontroluje správné uzavření všech nádob s glazurami
- 7) zkontroluje úklid a čistotu pomůcek ve skříni, uklizení forem
- 8) zkontroluje uložené výrobky k sušení a výpalu, odstraní zbytečné táci a prkna z polic
- 9) zkontroluje proces sušení výrobků, popřípadě je otočí
- 10) zkontroluje zavření pecí

KAŽDÝ ČLEN KERAMICKÉHO KROUŽKU ZODPOVÍDÁ ZA :

- 1) pořádek a čistotu na svém pracovním místě i v dílně, ve skříni
- 2) co si kde půjčí za pomůcky, tamtéž je čisté i uklidí
- 3) na závěr kroužku vlhkou houbou vydrbe vál, váleček, otře misky, štětec, nůž i špendlík a dá je do skleničky a postaví do velké misky a nakonec důkladně propere houbu
- 4) výrobky si ukládá podle pokynů vedoucího do sušárny
- 5) nedává výrobky sušit na modelovacích kroužcích

**MYSLETE NA TO, ŽE I TI CO PŘIJDOU PO VÁS,
CHTĚJÍ MÍT ČISTÉ PRACOVISTĚ !!!**

PROVOZNÍ ŘÁD KERAMICKÉ DÍLNY

1. Vstup žáků povolen jen v přítomnosti pedagoga
2. Žáci mají zakázáno manipulovat s veškerým elektrickým zařízením dílny. Ostatní zařízení mohou používat pouze za stálého dozoru pedagoga.
3. Hrnčířský kruh smí žák použít až po odborné instruktáži.
4. Pedagog je povinen seznámit žáky na počátku školního roku a v průběhu každé nové výuky s případnými riziky úrazu a poučit žáky provozu keramické dílny, bezpečnosti a hygieně při práci.
Žáci jsou povinni dodržovat příslušná nařízení a pokyny pedagoga
5. Po skončení výuky je každý povinen uklidit své pracoviště. Jako poslední odchází pedagog, který ručí za vypnutí elektrických přístrojů, topidla, zhasnutí světla a uzamknutí dílny.

PRAVIDLA BEZPEČNOSTI PŘI PRÁCI S HRNČÍŘSKÝM KRUHEM

1. Žáci mohou pracovat na hrnčířském kruhu pouze v přítomnosti pedagoga a až po odborné instruktáži.
2. Každý žák musí mít pracovní ochranný oděv.
3. Před začátkem práce pedagog zkontroluje stav hrnčířského kruhu a zapojí jej do elektrické sítě.
4. Na kruhu pracuje pouze jeden žák, ke střídání dochází za vypnutého motoru.
5. Každý žák si před započetím práce zkontroluje výšku sedačky, seřídí si ji pomocí šroubů pod sedačkou.
6. Motor zapneme pomocí hlavního vypínače, pro praváky poloha I., pro leváky poloha II. Přepínání směru otáčení talíře provádíme pouze tehdy, je-li motor v klidu!
7. Otáčky talíře ovládáme v podlaze kruhu. Pravý pedál plyn - rychlost, levý pedál -brzda.
8. Žáci pracují opatrně a soustředěně, nepozornost vede k nehodám. Každé zranění, případně poruchu kruhu musí žáci nahlásit vyučujícímu.
9. Každý po ukončení práce na kruhu po sobě zanechá kruh a okolí čisté, připravené pro práci dalšího žáka.
10. Po ukončení práce poslední žák vypne motor pomocí hlavního vypínače (poloha 0), kruh důkladně omyje a osuší a po kontrole vyučujícím přikryje plachtou. Vyučující odpojí kruh z elektrické sítě.

Toto jsou základní pravidla pro práci v keramické dílně s pokyny pro pedagogy i účastníky provozu dílny která jsem vytvořila. V současnosti se v dílně střídají tři pedagogové v osmi ZK a měli by těchto pokynů a předpisů dbát a vést k dodržování i účastníky činností probíhajících v keramické dílně.

3. Praktické řešení otázky

V této kapitole přikročím k praktickému řešení cíle.

Praktické řešení otázky jsem vymyslela na základě vytvoření myšlenkové a námětové mapy, které vycházejí z mých zkušeností z pedagogické praxe při vedení zájmových kroužků s keramikou a znalostí keramické tvorby. Námětová mapa vychází z myšlenkové mapy a již přesně formuluje výtvarný námět, techniku a výtvarný problém. Na jejím základě je rozpracován přesný obsah jednotlivých výtvarných řad.

3.1 Myšlenková mapa

k tématu Multikulturní výchova v ZK Keramika - pokročilí

<i>OBECNĚ</i>	<i>VZTAH K ČLOVĚKU</i>	<i>UMĚNÍ A KULTURA</i>
Národní kultura	Rozdílné tváře různých etnik	Řecké báje a pověsti - E.Petiška
Keramika	Votivní keramika	Příběhy faraónů-J. Tomek
Vývoj lidstva	Pohřební keramika	B. Woodová - Poslední šamanka
Vynálezy, objevy	Masky tváří, loutky	Všechny čaje Číny - K.Chow, I.Kramerová
Vztahy mezi národy	Hudební nástroje z keramiky	W. Smith-Řeka bohů
Světadíly	Užitá keramika	Příběhy na které svítilo slunce-E. Petiška
Lidové-kmenové zvyky	Náboženská keramika	Film J. Effel Stvoření světa
Řecká kultura	Vynález keramického kruhu	Pověsti a báje indiánů, mýty
Egyptská kultura	Rituální keramika	Náprstkovo muzeum Praha
Kultury afrických kmenů	Přírodní živly v keramice, jejich využití	Muzeum keramiky
Kultury indiánů tří	Symbole starověk. Egypta	Archeologické nálezy z Bylan u

Amerik		Kutné Hory
Kultura zemí Asie	Egyptská kočka	Vinetou - K. May, román, film
Evropská kultura	Pes faraonů	Film Tanec s vlky
Vliv podnebí	Lidé z hlíny - Golem, Adam a Eva	J. Seifert báseň Okarína
Přírodní podmínky	Symbol slunce, hada, draka	Cestopisy Zikmunda a Hanzelky
Náboženství	Člověk součást přírody	Čínská poezie
Ruční práce	Egypt = tajemství	Návštěva čajovny
Legendy, báje, mýty	šperky	Naučné zeměpisné filmy
archeologie	Kmenové odznaky	Obrazy V. Buriana
války	Jak člověk psal	Mapy světadílů
písmo	Využití Nilu	
Vliv přírodních živlů na život	Cihla, dlaždice	Africké a australské mýty
architektura	mozaika	Muzeum E. Holuba v Holicích
astrologie	pyramidy	Národní muzeum Praha
Odlišná filozofie	Vynález glazury	Antické divadelní hry
Věda	Razítka, značky výrobců	Píseň bratří Ebenů
antika	Vynález porcelánu	V. Erben- Denár v dívčí dlani
propojení	Hračky	Mumie I. film
Vliv a míchání kultur	Keltská keramika	Mumie II. film
7 starověkých divů světa	Zoomorfni keramika, vzory	Sochařské umění antiky
Kultura stolování	Techniky dekorování	Souboj Titánů, film
Eufkrat a Tigrid	Majolika, fajáns	L. Huml, Hrnčířská hlína - báseň
Babylon	bělina	Pohádky Tisíce a jedné noci
symbolika	engoba	Verše psané na vodu – japonská poezie

3.2 Námětová mapa

(výtvarný námět, výtvarný problém, výtvarná technika)

Všechny VT jsou provedeny v keramice

1. VN- Jak se dříve psalo

VP – Odhadnout velikost písma vůči velikosti destičky a délce jména

VT – Otisky, rytí do kachle

2. VN – Africké masky

VP – Přiměřené použití engob a rytého dekoru

VT – Tvarování hliněného plátu

3. VN – Egyptské kanopy

VP – přesné sesazení dvou částí válce se zámkem

VT – výroba válce z plátu, vymodelování zvířecí hlavy

4. VN – Čí je to hlava

VP – Zachytit rozdílné rysy lidských hlav

VT – Dutá koule podle formy

5. VN – Okarina andských indiánů

VP – Správné vytvarování jazýčku proti foukacímu otvoru

VT – Dutý tvar tvořený z ruky

6. VN – V čem nosili jihoameričtí indiáni vodu (třmínková nádoba)

VP – vybrat vhodně podle tvaru nádoby povrchovou úpravu leštěnou engobou
nebo glazurou

VT - dutý tvar tvořený vybráním vnitřní hmoty

7. VN - Totem keramiků

VP – Dodržet velikost dílu totemu, spolupracovat ve skupině

- VT – Válec z plátu s lepenými detaily
8. VN – Obličejové džbány z Apalačských hor
- VP – Soulad užitkové a estetické hodnoty
- VT – Dutý tvar z válečků
9. VN – Řecké báje na talíři
- VP – Přiměřeně hluboké rytí kresby do plátu hlíny
- VT – Talíř z plátu, práce s oxidem mědi
10. VN – Pixis na středomořský způsob
- VP – Leštění sgrafitového vzoru
- VT - Vymačkávané nádoby do forem + poklička s drobnou plastikou jako úchyt
11. VN – Bulharská lidová keramika
- VP – Práce s engobami
- VT – Talíř tlačený do formy, česaná engoba, práce s kukačkou
12. VN – Zakuřovaná keramika
- VP – Použití solí pro výpal
- VT – Nádoby z válečků, zdobení podle pravěku
13. VN – Fajáns a majolika v Evropě na hrnku
- VP – Bezpečnost při práci s glazurami
- VT – Lití do sádrových forem, malba do glazury
14. VN – Aladinovy olejové lampy
- VP – Pochopit funkčnost
- VT – Podle šablony z plátu, nebo vymačkávat do formy
15. VN – Japonský Haniva
- VP – Uzavření válce

VT – Válec z plátu nahoře uzavřený ubíráním hmoty, glazovaný

16. VN – Inspirace východní krajinou

VP – Zachycení prvků krajiny, stylizace

VT – Kachel, malba oxidem do bílé glazury

17. VN – Čajová konvice s kalíšky

VP – Sladit funkci s dekorem, sesazování dílů

VT – Podle volby autora

3.3 Výtvarné řady

Po seznámení s myšlenkovou a námětovou řadou přikročíme k výtvarným řadám. Podle námětové mapy byly vytvořeny čtyři výtvarné řady pojmenované po světadílech pro lepší orientaci žáků – Afrika, Amerika, Evropa, Asie. V každé výtvarné řadě jsou zpracované čtyři náměty, kromě řady Evropa, kde je jich pět. Metodicky jsem postupovala od jednoduššího tvoření ke složitějšímu. U jednodušších výrobků bylo více dbáno na dokonalé zpracování – jde o ZK Pokročilí.

3.3.1 Výtvarná řada – Afrika

Námět: Jak se dříve psalo

VÚ: Napiš své jméno klínovým písmem na hliněnou tabulku

VP: Odhadnout velikost písma vůči velikosti destičky a délce jména

VT: Otisky, rytí do hliněné kachle

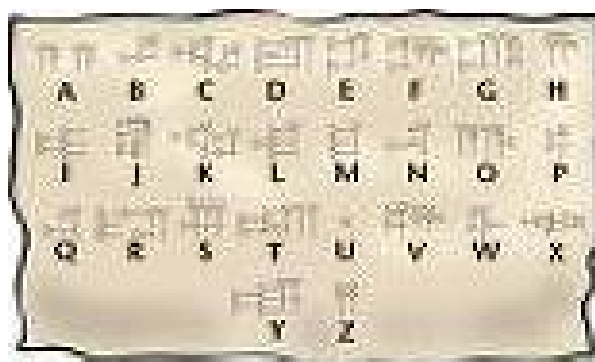

Průběh

Glazování: v počátku každé nové hodiny ZK keramika probíhá nejprve glazování výrobků z minulé hodiny (s glazurami se pracuje v čistém prostředí, dokud není pracovní plocha znečištěna hlinou)

Motivace: Rozkódováním textu podle přiložené zjednodušené abecedy v klínovém písmu, ukázky archeologických nálezů klínového písma a hieroglyfů, úvahami jak a proč písmo vznikalo, v jaké době, zeměpisné určení, kdo písmo asi vynalezl, jak a kde žili lidé té doby.

Použitý materiál: 0,5 Kg keramické hmoty (dále jen hlína) typu červenice, seříznutá brčka, špejle, burel (oxid manganu), štětce, vál+váleček, mycí houba, klínová abeceda pro každého

Organizace: děti propracují nejprve hlínu, vyválí stejně silný plát z hlíny do tvaru kachle, otiskováním nebo rytím do kachle napíší své jméno klínovým písmem, po usušení a přežahu na 900 stupňů C finální úprava zatřením a vymytím burelu (vytvoří iluzivní patinu stáří), výpal na 1080 stupňů C. Po dokončení se každý výrobek začistí vlhkou houbou. Závěrem hodiny každý člen provede úklid svého pracovního prostředí, použitých nástrojů, pomůcek a osobní hygienu.

Hodnocení: proběhlo vzájemným luštěním jmen na destičkách a hodnocením čitelnosti písma, objevení krásy v obyčejném historickém záznamu písma, děti poznaly a ocenily důležitost hlíny na rozvoji písma a jeho šíření a dostupnosti, snadnosti záznamu, na závěr označení místa výskytu na mapě.

Výtvarná kultura: archeologické nálezy destiček s klínovým písmem, Chamurapiho zákoník

rytí klínového písma do plátu ...

Námět: Africké masky

VÚ: Vytvaruj plát hlíny do masky pro určité použití

VP: Přiměřené použití engob a rytého dekoru

VT: Tvarování hliněného plátu

Průběh:

Glazování: naglazování výrobků, nebo jiná finální úprava výrobků z minulé hodiny

Motivace: Výlet do muzea E. Holuba v Holicích, povídání o kultuře afrických kmenů, symbolice masek

Materiál: asi 1 Kg hlíny typu červenice, vál+váleček, špendlík, štětce, engoby, šlikr (lepící hmota na keramiku z hlíny), razítka, mycí houba

Organizace: děti propracují nejprve hlínu, vyválí plát z hroudy hlíny a podle vlastního záměru a fantazie vyřínou tvar obličejové masky, který dotvoří tvarováním, prořezáváním, přidáváním nebo malbou engob, rytím nebo otiskováním vzoru. Následuje sušení, přežah, výpal. Po dokončení každý svůj výrobek začistí vlhkou houbou. Závěrem hodiny každý člen provede úklid svého pracovního prostředí, použitých nástrojů a pomůcek a osobní hygienu.

Hodnocení: Každý žák svou masku představí a řekne její příběh, na závěr označení místa výskytu na mapě.

Výtvarná hra: Podle časových možností děti společně vymyslí krátký příběh podle svých masek

Válení, tvarování, plastické zdobení, malba engobou...

výsledné masky a jejich předvádění...

Námět: Egyptské kanopy

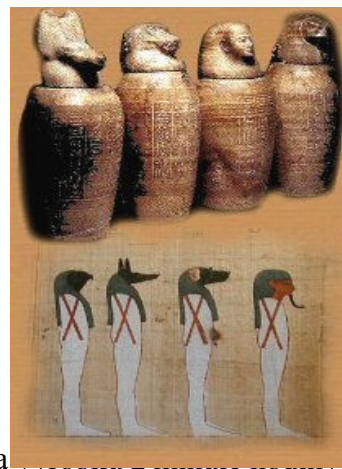
VÚ: vyrobit dvoudílnou nádobu s hlavou božstva,
které bude ochraňovat tebe

VP: přesné sesazení dvou částí válce se zámkem

VT: výroba válce z plátu, vymodelování zvířecí hlavy

Průběh:

Glazování: glazování výrobků nebo jiná finální úprava

Motivace: vyhledejte na internetu název „kanopa“, zjistěte účel, historii, materiál, poslech četby z románu W. Smitha Řeka bohů o mumifikaci a uložení orgánů ve starém Egyptě, rozhovory o životě a smrti v této době, o práci keramiků, o umění té doby, o písmu, kartuše se jmény, film Mumie

Materiál: 1,5 Kg bílé hlíny typu VY/300(velikost ostřiva), šlikr z bílé hlíny, vál, váleček, špendlík, nůž, záclony, štětce, noviny, práškové barvy, oxid manganu(burel), železa nebo mědi, glazury, mycí houba, špachtle

Organizace: děti vyválí plát hlíny, zaválí na plát vzorek ze záclony, z plátu vyříznou špendlíkem obdélník, který stočí podle plastové láhve zabalené do igelitové fólie a slepí šlikrem do tvaru válce, spoj uhladí vlhkou houbou, na spodní stranu válce se přilepí dno vyrobené z vyváleného plátu a vyříznuté podle průměru válce. Před lepením částí k sobě si připomeneme nutné zdrsňení obou lepených částí, než se pokryjí šlikrem a přitisknou k sobě. Poté láhev vyjmou a dutý tvar vyztuží namačkanými novinami. Ubíráním hmoty a slepením stěn uzavřou vršek válce a vytvarují ho údery špachtle do tvaru hlavy, domodelují a přilepí k hlavě detaily tváře božstva. Po zatuhnutí výrobku do koženého stavu se nádoba rozřízne strunou ve 2/3 od spodní části, na horní okraj spodní části válce se přilepí proužek hlíny, který přečnívá nad okraj nádoby asi 2cm tzv. zámek, který bude držet vrchní část po nasazení na spodní. Na závěr na svou kanopu

každý napíše na přední část své iméno v hieroglyfech (kartuše = průkaz osoby v Egyptě) a svůj h

rodiny každý člen

provede úklid svého pracovního prostředí, použitých nástrojů a pomůcek a osobní hygienu. Následuje sušení obou částí kanopy zvlášť, přežah obě části sesazené spolu (proces stejného smrštění hmoty), výpal každá část zvlášť.

Hodnocení: sebekritické hodnocení výrobku, jeho provedení, výběru barevného zdobení. Na závěr označení místa výskytu na mapě.

Výtvarná hra: každé dítě vymyslí tajnou náplň pro svou kanopu a ostatní budou otázkami hádat tajemství

Výtvarná kultura: archeologické nálezy starého Egypta, fresky z pyramid

Válení plátu, stočení plátu podle láhve a přilepení dna...

Tvarování hlavy, lepení detailů...

Před přezahem....

Po přezahu...

Před a po barvení...

po přezahu a výsledek po výpalu...

Hotové kanopy, vnitřní úložný prostor...

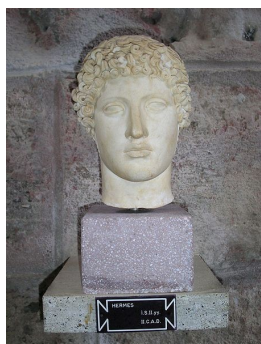

Námět: Čí je to hlava

VÚ: Vyrobit dutý větší tvar na formu z nafukovacího balónku

VP: Zachytit rozdílné rysy lidských hlav, kontrast běloši x černoši

VT: Dutá koule podle formy

Průběh:

Glazování: glazování výrobků nebo jiná finální úprava výrobků z minulé hodiny

Motivace: animovanou pohádkou Stvoření světa od J. Efela – pasáž o vzniku Adama a Evy, prvních lidí z hlíny (znaku keramiků) stvořených ve středu světa, hádankou „Znáš nějakou jinou postavu stvořenou z hlíny?“, porovnáváním rysů obličejů různých ras

Materiál: 1,5 - 2 kg bílé hlíny typu VY/300(velikost ostřiva)+ šlikr z bílé hlíny nebo 1,5 - 2 g červenice se stejnou velikostí ostřiva + šlikr z červenice, váh+váleček, špendlík, nůž, štětce, noviny, práškové barvy, oxid manganu (burel), železa nebo mědi, glazury, mycí houba, špachtle, očka, struhadla

Organizace:

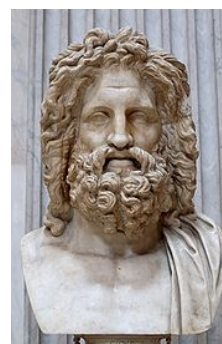
1. Část - děti si zvolí, zda budou tvořit bělocha nebo černocho a podle toho zvolí barvu hlíny, Nejprve vytvoříme krk, který bude tuhnout zasycháním, než vyrobíme hlavu. Krk bude vyroben z plátu stočeného do válce ve velikosti odpovídající velikosti hlavy. Pak si děti nafouknou balonek a na něho lepí a tvarují placičky vymačkané v ruce z hlíny, které spojují překrýváním a přemáznutím okrajových částí v celek dokud nepokryjí celý

balonek a tento dutý tvar neuzavřou. Takto vytvořený tvar hlavy se přilepí šlikrem ve stejné barvě jako hlava a krk na zatuhlý krk. Před lepením částí k sobě si připomeneme nutné zdrsnění obou lepených částí, než se pokryjí šlikrem a přitisknou k sobě. Nakonec propíchneme hlavu a tím i vnitřní balonek (výztuhu) špendlíkem. Zabalením do igelitu zabráníme úplnému usušení hlavy a příští hodinu budeme pokračovat. **2. Část** – děti budou modelovat obličej přidáváním a ubíráním částí pomocí špachtlí a oček, před prací model hlavy zvlhčí vodou v rozprašovači. Před lepením částí k sobě si připomeneme nutné zdrsnění obou lepených částí, než se pokryjí šlikrem a pečlivé přitisknutí částí k sobě. Svůj hotový výrobek začistí vlhkou houbou. Závěrem hodiny každý člen provede úklid svého pracovního prostředí, použitých nástrojů a pomůcek a osobní hygienu. **3. Část** - po usušení a přežahu děti provedou finální úpravu zatíráním oxidů a barvením glazurami podle svých představ.

Hodnocení: Porovnáním hlav a hádáním pohmatem se zavázanýma očima. Vyjádření pocitů z pohmatu. Na závěr označení místa výskytu na mapě.

Výtvarná kultura: busty řecké a římské klasické umění – srovnání s moderním uměním, všimnout si rozdílů, detailů, forem vyjádření, náboje

Busty Herkula a Dia ze starověku

Busty ve stylu kubismu a art deco z minulého století

Hotové hlavy s rozdílnými rysy

3.3.2 Výtvarná řada Amerika

Námět: Okarina andských indiánů

VÚ: výroba funkčního hudebního nástroje

VP: Správné vytvarování jazýčku proti foukacímu otvoru

VT: Dutý tvar tvořený z ruky

Průběh:

Glazování: glazování výrobků nebo jiná finální úprava výrobků z minulé hodiny

Motivace: báseň **J. Seifert Okarina(Maminka)**

Maminko, kytek je tu všade a brouků, všeho možného!

V košíku měla kočka mladé, babička chodí bez něho.

To jedno zašlo, bylo slabé a nenaučilo se pít.

Od těch dob nemá kočka klid. Bojí se mě, já jí, a škrábe.

Na hraní dali jsme jim špulky a teď se nehnou z podlahy.

Brouky si sbírám do škatulky, chtěl jsem si je vzít do Prahy.

Chcípli mi všichni ve škatulce, snad jsem jim měl dát svobodu.

A do skleničky na vodu chytil jsem jednou v louži pulce.

Včera pouť byla u kostela. Byl tam pan cukrář Nedbálek

a ještě ten, co vatu dělá. Já jsem se těšil na špalek

a hada z gumy, co se tahá a potom jí se po kouskách.

A okarínu! Ale, ach, dědeček tušil, že je drahá.

Chtěl mi ji koupit, byla hezká, třikrát se díval do tašky,

pak vzpomněl si, že musí dneska k ševcovi dát mi podrážky.

- Pojď, ať ty botky brzo spraví, ten švec se jmenuje Flos

a pije. Já teď chodím bos. Okarina mi nejde z hlavy.

Viděl jsem ji už na Václavském, co mají různé nástroje.

Byla tam v pouzdře tenkrát za sklem a ptal jsem se tě, co to je.

A tys mi řekla - okarina. Měli tam také v krabičce

i kalafunu na smyčce a flétnu; ta však byla jiná.

Babičce, když jsme přišli domu, v očích jako když zakřeše.

Dědeček řekl něco k tomu a byl hned oheň na střeše.

Švec Flos má také okarínu a místo na svém verpánku

V hospodě dřepí u džbánu a přivedl to na mizinu

Materiál: hlína typu červenice, 2 hrudky velikosti vejce, špachtle, špendlík, párátko, engoby, oxidy Mn, Cu a Fe, glazury, štětce, mycí houba

Organizace: Budeme vyrábět 2 okaríny, jednu s indiánským motivem tvořeným engobami, rytým dekorem a finální úpravou leštěním a druhou v podobě zvířátka s finální úpravou glazurami. Z hliněné hrudky zabořením palce do středu hrudky a následným vymačkáváním palcem oproti ostatním prstům ruky, tedy od středu ven, vytvoříme jakousi miskou s úzkým okrajem, kterou přiblížením okrajů a jejich přimáznutím přes sebe uzavřeme do dutého tvaru. Ten následnými poklepy špachtlí nebo dřevěnou latí zpevníme a vytvarujeme do podoby okaríny, jakou chceme tvořit (zvířátko, kulovitý tvar, protáhlý tvar...). Nyní vyrobíme náustek v podobě válečku o síle prstu, délce asi 2cm a přilepíme k tělu okaríny, při tvorbě zvířátka i vymodelované další části (hlavičky, nožičky, zobáčky...) a spoj zamázneme a ohladíme vlhkou houbou. Můžeme udělat do některé končetiny díрку na zavěšení. Teď je čas dát okaríně hlas. Opatrně prorazíme náustkem otvor druhou stranou tenčího štětce podél vrchní nebo spodní strany (to podle toho, kde budeme dělat ozvučnicový otvor) až dovnitř okaríny a štětec tam zatím ponecháme. Z vrchní nebo spodní strany okaríny prorazíme našikmo nyní dalším štětcem ozvučnicový otvor a srazíme u něho hranu (protější okraj seřízneme našikmo do ostrého úhlu tzv. jazýček) a ihned vyzkoušíme, zda píská. Pokud ne, musíme si s jazýčkem pohrát a lépe ho vytvarovat, dokud nebude hrát. A také můžete

zkontrolovat všechny dírky, zda se některá neucpala kousíčkem hlíny. Pokud chceme vícehlasou okarínu, prorazíme štětcem na vrchní straně více otvorů. Svůj hotový výrobek začistí vlhkou houbou. První druh okaríny nyní pomalujeme engobami a necháme zavadnout do koženého stavu, kdy ji budeme leštit oblázkem. Obě okaríny dáme sušit, projdou přežahem, okarína neleštěná se bude malovat glazurami, pak obě půjdou na druhý výpal. Závěrem hodiny každý člen provede úklid svého pracovního prostředí, použitých nástrojů a pomůcek a osobní hygienu.

Hodnocení: proběhne zvukovým předvedením nástrojů

Výtvarná hra: vymysli krátký příběh pro svou okarínu

Výtvarná kultura: umění indiánů Jižní a Střední Ameriky, archeologické nálezy

Kožený stav pro malbu engobou

Pískající výsledek

Námět – V čem nosili jihoameričtí indiáni vodu (třmínková nádoba)

VÚ: vyrobit hliněnou nádobu na pití podle vzoru indiánů z Peru

VP: vybrat vhodně podle tvaru nádoby povrchovou úpravu leštěnou engobou nebo glazurou

VT: dutý tvar tvořený vybráním vnitřní hmoty

Průběh:

Glazování: glazování výrobků nebo jiná finální úprava výrobků z minulé hodiny

Motivace: navážeme na vymyšlené příběhy o okarínách, povídání o znalostech ze zeměpisu, o životě v Peru a Andách, vysvětlení vzniku této nádoby v těchto místech

Materiál: přibližně 1,5kg hlíny červenice/300, děrovač, špachtle, očka, špendlík, šlikr, engoby, glazury, struna, noviny,

Organizace: propracujeme hlínu a z hroudy oddělíme přibližně 1/3 a dáme ji zatím stranou, z větší hroudy uboucháme o pracovní desku jednodílnou kouli, strunou ji přerážneme na dvě polokoule, které vydlabeme očkem. Při vybírání očkem dbáme na dodržení síly stěny – stěna musí být všude stejně silná. Po vydlabání obě polokoule vycpeme zmačkanými novinami a opět je slepením šlikrem spojíme k sobě, nezapomeneme zdrsňit lepené strany před nanesením šlikru. Dutý tvar, který nám tak vznikl, zpevníme údery dřevěnou špachtlí po celém povrchu a zároveň tím vytvarujeme tvar, který potřebujeme jako základ pro nádobu na pití. Dále buď vymodelujeme na nádobě obličej nebo podobu vybraného zvířete nebo necháme nádobu hladkou a později

budeme zdobit malbou engobami a rytým vzorem. Na trubku, která tvoří třmínek, budeme potřebovat vyválet plát hlíny silný přibližně 7 mm, z něho vyřízneme obdélník o rozměrech 20 x 6 cm. Ze zbytků plátu později vytvoříme ještě menší tubičku určenou jako náustek na pití. Větší obdélník stočíme do tubičky a oba podélné okraje zdrsníme a slepíme k sobě. Do každého konce tubičky strčíme ukazovák a pomalu budeme tubičku ohýbat do tvaru oblouku, jaký potřebujeme, aby mohl spojit vršek a spodek nádoby. Před ohýbáním doporučíme ještě tubičku zvlhčit rozprašovačem nebo potřením vlhkou houbou aby při ohýbání nepopraskala. Děrovačem průměr 1cm vykrojíme díрку v horní a dolní části v rozpětí od sebe podle ohnutého třmínku. K těmto otvorům přilepíme třmínkovou tubičku. Ke třmínku ještě přiděláme malou tubičku – náustek, na který jsme si nechali, kousek plátu. Stačí nám čtverec o rozměrech 5 x 5 cm. Plát stočíme do tubičky a slepíme jako předtím trubici na třmínek. Celou nádobu začistíme otřením vlhkou houbou, zkontrolujeme všechny lepené spoje, zda drží. Ti, kdo tvořili hladkou nádobu, ji nyní omalují engobami a rytím geometrických tvarů. Nechají ji zaschnout do koženého stavu a potom vyleští oblázkem nebo nerezovou lžičkou. Obě nádoby dáme sušit, projdou přežahem, nádoba neleštěná se bude malovat glazurami, pak obě půjdou na druhý výpal. Závěrem hodiny každý člen provede úklid svého pracovního prostředí, použitých nástrojů a pomůcek a osobní hygienu.

Hodnocení: proběhne zkouškou kvality práce nalitím vody do nádoby a použitím hotového výrobku na pití, vyjádřením pocitů z práce na nádobě

Výtvarná kultura: kultura indiánů Peru kultury Močiků, Čimuú, Nazca, Chavínská

Námět: Totem keramiků

VÚ: Kolektivní výroba totemu z jednotlivých částí

VP: Dodržet velikost dílu totemu, spolupracovat ve skupině

VT: Válec z plátu s lepenými detaily

Průběh:

Glazování: glazování výrobků nebo jiná finální úprava výrobků z minulé hodiny

Motivace: film Tanec s vlky, vyprávění o životě severoamerických indiánů, jak vznikl název „indián“

Materiál: 1,5 - 2 Kg červenice s ostřivem, papírová trubka od koberce, šlikr, špendlík, špachtle, houba, engoby, glazury, pravítko

Organizace: hlinu nejprve důkladně propracujeme, vyválíme z ní plát o síle 1 – 1,5 cm a vyřízneme podle pravítka obdélník o rozměrech 50 x 20 cm, který stočíme podle kobercové papírové trubky. Oba konce obdélníku zdrsíme, natřeme šlikrem, spojíme a důkladně přimáčkneme k sobě. Z takto vzniklého válce přidáváním a lepením vymodelovaných částí každý vytvoří svůj totemový obraz. Zdobíme engobami, a protože totem je určen na výzdobu zahrady, bude po přežahu naglazován transparentní glazurou. Závěrem hodiny každý člen provede úklid svého pracovního prostředí, použitých nástrojů a pomůcek a osobní hygienu.

Hodnocení: probereme, co děti během práce poznaly o kultuře indiánů, zda každého vystihuje, jaký si zvolil totem

Výtvarná kultura: kultura severoamerických indiánů

Totem keramiků, celková výška 2,5m

Detail jednotlivých částí sesazených na trubce

výroba jednotlivých částí totemu

Námět: Obličejové džbány z Apalačských hor

VÚ: výroba větší nádoby pravěkou metodou

VP: soulad užitkové a estetické hodnoty

VT: dutý tvar z válečků

Průběh:

Glazování: glazování výrobků nebo jiná finální úprava výrobků z minulé hodiny

Motivace: poslech úryvku o výrobě keramiky ve starověku v indiánských kmenech z románu B. Woodové – Šamanka ,str.43 – 50,54 – 63, 65 – 76, vysvětlením, co to jsou obličejové džbány, k jakému účelu se používaly – lidová tradice

Materiál: 1,5 Kg hlíny, špachtle, šlikr, houba, špendlík, nůž, štětce, dřevěné čepele

Organizace: Hlínu nejprve důkladně propracujeme, oddělíme hroudu velikosti pěsti, uděláme z ní kouli, kterou zploštíme údery pěsti a tím nám vznikne silnější dno (asi 2 cm). Začneme modelovat silnější válečky, průměr asi 2cm, uděláme si jich víc a zakryjeme je igelitovou fólií, aby nám zatím neosychaly. Na dno začneme postupně lepit válečky, vždy zdrsníme obě lepené plochy a potřeme šlikrem. Vždy po nalepení několika řad válečků uhladíme špachtlí nebo čepelí vnitřní i venkovní stěnu džbánu. Postupujeme v přidávání válečků, dokud nedosáhneme požadované výšky džbánu. Posledními válečky zúžíme vršek džbánu a tím vytvoříme hrdlo. Džbán dotvoříme domodelováním obličeje s výrazem nahánějícím hrůzu. Všechny detaily dobře přilepíme, na závěr vše začistíme vlhkou houbou. Závěrem hodiny každý člen provede úklid svého pracovního prostředí, použitých nástrojů a pomůcek a osobní hygienu.

Hodnocení: pohovoříme o svých džbánech, co do nich budeme ukládat, koho budou zastrašovat, vzájemné hodnocení prací dětmi

Výtvarná kultura: kultura severoamerických indiánů

3.3.3 Výtvarná řada Evropa

Námět: Řecké báje na talíři

VÚ: Zachytit podobu některé postavy z řeckých bájí

VP: Přiměřeně hluboké rytí kresby do plátu hlíny

VT: Talíř z plátu, práce s oxidem mědi

Perseus s hlavou Medúzy

Průběh:

Glazování: glazování výrobků nebo jiná finální úprava výrobků z minulé hodiny

Motivace: film Souboj Titánů, povídání o řeckých bájích, bozích

Materiál: 0,5 Kg bílé hlíny typ Polar, forma na talíř, vál + váleček, špendlík, štětce, houba, igelit,

Organizace: Hlínu nejprve důkladně propracujeme, vyválíme plát na sílu 1cm, z kterého špendlíkem vyřízneme tvar talíře podle formy. Aby se plát hlíny nepřilepil k formě, formu na talíř vyložíme igelitovou fólií. Vyříznutý tvar nyní vložíme do formy a lehkým přimačkáváním vlhkou houbou vytvarujeme hliněný plát podle formy. Každý žák si zvolí postavu z bájí a její podobu ztvární vyrytím do plochy talíře. Následně se talíře usuší a přežahnou. Po přežahu přistoupíme k zatření a vymytí oxidu mědi, po kratším proschnutí ještě talíře natřeme bílou glazurou. Při výpalu v peci oxid mědi zreaguje s bílou glazurou a vyryté linie se prokreslí zelenou barvou. Výsledek je efektivní. Závěrem hodiny každý člen provede úklid svého pracovního prostředí, použitých nástrojů a pomůcek a osobní hygienu.

Hodnocení: Žáci během práce nesmí říci, jakou postavu znázorňují, z hotových výrobků budou navzájem hádat, o jakou postavu z bájí se jedná, a tím zhodnotí i jak se dílo zdařilo.

Výtvarná hra: poznávání osobnosti z řeckých bájí, hra „Kdo to byl“

Vyválení plátu, vytvarování do formy, rytí portrétu a dekoru

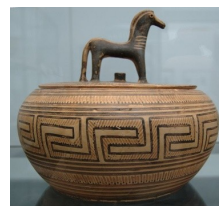
Bytosti z bájí...

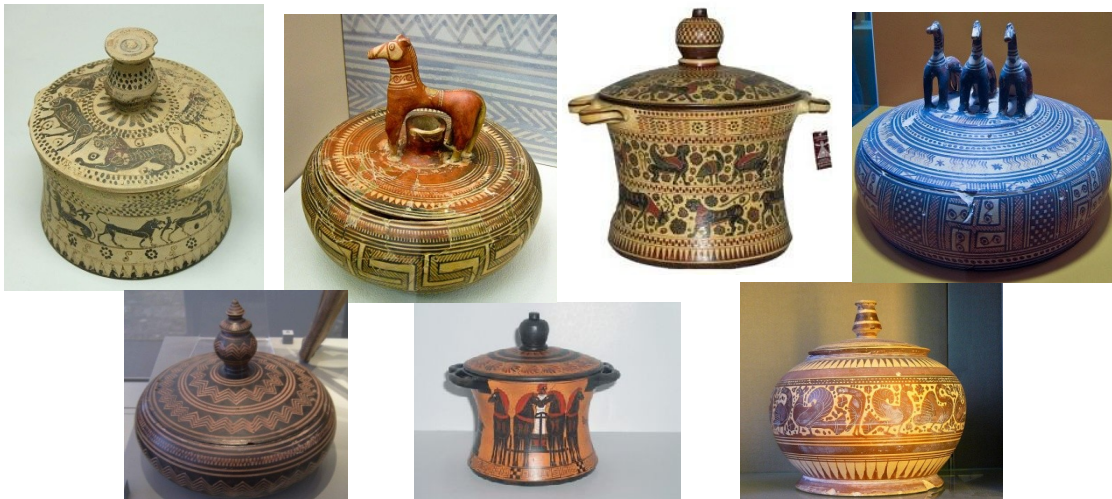
Námět: Keramická nádoba Pixis

VÚ: vytvořit geometrický vzor

VP: uvědomit si negativ a pozitiv při vymýšlení vzoru

VT: Vymačkávané nádoby do forem + poklička s drobnou plastikou jako úchyt

Průběh:

Glazování: glazování výrobků nebo jiná finální úprava výrobků z minulé hodiny

Motivace: prohlídka a povídání nad fotkami z řeckého Národního archeologického muzea v Athénách, zážitcích z Akropole, Athén, Delf, klášterů Meteora, povídání o technikách výroby v době starého Řecka

Materiál: 1 Kg červenice, forma na misku, igelitová fólie, špendlík, houba, černá engoba, šablona na kruh, šlikr, párátko, očka,

Organizace: Hlínu nejprve důkladně propracujeme, připravíme si formu na misku, kterou vyložíme igelitovou fólií. Z hroudy propracované hlíny ubíráme kousky, které vymačkáváme do formy. Klademe jeden vedle druhého a okraje přemazáváme přes sebe, dokud nevyložíme celou formu a necháme ve formě trochu zatuhnout. Mezitím si vyválíme ze zbylé hlíny plát a vyřízneme podle šablony pokličku. Pokličku necháme zasychat a zatím vymodelujeme na pokličku úchytku v geometrické formě nebo v podobě zvířete. Tu přilepíme šlikrem po zdrsnění obou ploch na vrchní stranu

pokličky. Po mírném zavadnutí misky ji vyklopíme z formy a zahladíme její stěny vlhkou houbou. Celý povrch misky i poklice potřeme souvislou vrstvou černé engoby. Po zaschnutí engoby můžeme prorývat vzor až na spodní barvu hlíny červenice. Tím vznikne sgrafitový vzor. Zkušenější a zručnější děti mohou nyní nádobu vyleštit nerezovou lžicí nebo hladkým oblázkem, ostatní provedou finální úpravu pixis po usušení a přežahu transparentní glazurou. Závěrem hodiny každý člen provede úklid svého pracovního prostředí, použitých nástrojů a pomůcek a osobní hygienu

Hodnocení: budeme se snažit o konstruktivní sebehodnocení, rozebrat, co nám šlo dobře, co méně dobře, na co si příště dát při výrobě pozor

Výtvarná kultura: keramika starého Řecka, Mykén, Kréty

engob

Výroba pixis s víčkem, malba

Malba engobou...

Malba glazurami...

Výsledné pixis

Námět: Bulharská lidová keramika

VÚ: prolínání engob tzv. česáním, malba kukačkou

VP: práce s engobami

VT: Talíř tlačný do formy

Průběh:

Glazování: glazování výrobků nebo jiná finální úprava výrobků z minulé hodiny

Motivace: báseň

Hrnčířská hlína

L. Huml

Zpočátku se dlouze a urputně brání

snad nezná svou cenu a má strach

Až později laskána hrnčířovou dlaní

taje a vláční v překvapivých podobách

A šťastná nad tou náhlou změnou

dá ráda svou tvárnost tu pravlastnost hlíny

a mění se na džbány s nazlátlou pěnou

ve vázy v kterých spí kopretiny...

Hrnčířských pecí již neděsí ji žár

pálená ohněm na svou konečnou podobu čeká

Už ví, že její poslání je krása a tvar

daná jí člověkem a pro člověka.

Materiál: 1Kg červenice, forma na talíř, vál + váleček, špendlík, engoby v přírodních barvách, hřeben, kukačky, transparentní glazura,

Organizace: Hlínu nejprve důkladně propracujeme, připravíme si formu na talíř, vyválíme plát o síle 1cm ze kterého vyřízneme podle formy kruhovou placku. Tento plát narovnáme do formy a jemným přitlačováním vlhkou houbou ji vytvarujeme. Po mírném zavadnutí přistoupíme k práci s engobami. Podle volby dětí buď budou malovat lineární vzory kukačkou, nebo budou česat engobu hřebenem. Po usušení a výpalu talíře přelijí transparentní glazurou. Nakonec projde talíř ostrým výpalem. Závěrem hodiny každý člen provede úklid svého pracovního prostředí, použitých nástrojů a pomůcek a osobní hygienu.

Hodnocení: děti si mezi sebou vymění poznatky o různých způsobech práce s engobami, navzájem zhodnotí výsledky svého snažení

Výtvarná kultura: lidová keramika východní Evropy

Námět: zakuřovaná keramika

VÚ: Použít technologii zdobení volutovou

nebo vypichovanou technikou

VP: Použití solí pro výpal v sudu

VT: Nádoby z válečků

Průběh:

Glazování: glazování výrobků nebo jiná finální úprava výrobků z minulé hodiny

Motivace: archeologické nálezy z Bylan u Kutné Hory

Materiál: 1- 2 Kg hlíny podle velikosti výrobku, typ hlíny podle samostatné volby, špendlík, špachtle, šlikr, plastický provaz, cidlina, sůl, modrá a zelená skalice, plechové sudy, hobliny, dřevěné uhlí, noviny, dřevo, piliny, pletivo na zakrytí sudu

Organizace: 1. Část: Výroba

Hlínu nejprve důkladně propracujeme a naděláme z ní válečky o průměru 2cm, které si uložíme pod igelitovou folii, aby zůstaly vlhké. Z válečků lepených k sobě začneme od středu stáčet dno a pokračujeme dále na stěnu. Vždy po 3 -5 řadách stěny z válečků špachtlí nebo cidlinou zarovnáme do hladké stěny. Válečky přidáváme tak dlouho, jak vysokou budeme nádobu dělat. Pak nádobu řádně začistíme vlhkou houbou. Nyní nádobu ozdobíme stáčenými volutami nebo vpichy kladenými do linií, nebo geometrických obrazců. Následně nádobu usušíme a přežahneme. Přežah provedeme na nižší teplotu, asi okolo 700 stupňů celsia. To je důležité pro snadnější manipulaci s výrobky při nakládání sudu (pouze usušená hlína je velice křehká pro manipulaci), při vyšším teplotním přežahu se méně vsakují do povrchu různé přidávané soli pro efekt. Závěrem hodiny každý člen provede úklid svého pracovního prostředí, použitých nástrojů a pomůcek a osobní hygienu.

2. část: Zakuřování

Nejdříve u dna sudu prorazíme minimálně 3 díry, asi 1/3 sudu od spodu naložíme mačkanými novinami, hoblinami, zbytkovým dřevem. Na tuto vrstvu začneme nakládat

výrobky, každou vrstvu keramiky posypeme solemi a zasypeme hoblinami a mačkanými novinami. Takto navrstvíme skoro celý sud, jen nahoru dáme větší vrstvu materiálu k hoření a přikryjeme ho napůl víkem a králíčním pletivem. To zabrání vylétávání žhavého a zároveň umožní tah vzduchu od spodu nahoru. Velikostí výseče pletiva regulujeme hoření, sud nesmí hořet rychle, spíše musí dodoutnávat – kouřit. Před akcí je nutné ji nahlásit u hasičů, abychom nevyvolali planý poplach. Hoření sudu by mělo trvat co nejdéle, nejlepší je organizace dvoudenní akce (přes noc výpal) a zařadit ji jako zvláštní akci na konec roku, kdy je i stabilnější počasí.

Hodnocení: nejdříve žáci zhodnotí své pocity z tvoření po 1. Části, závěrečné hodnocení 2. Části bude výstavou v přírodě druhý den po zakuřování.

Výtvarná kultura: doba bronzová, archeologické nálezy

Výtvarná hra: děti budou během zakuřování v menších skupinkách tvořit na dané pojmy z keramiky básně nebo příběhy, které pak u večerního ohně přednesou

Zakouřené nádoby s patrnými zbytky oxidů

Zakouřené a dodatečně uvnitř doglazované a na ostrý výpal vypálené

Námět: Fajáns a majolika v Evropě na hrnku

VÚ: Malba do syrové glazury

VP: Bezpečnost při práci s glazurami

VT: Lití do sádrových forem

Průběh:

Glazování: glazování výrobků nebo jiná finální úprava výrobků z minulé hodiny

Motivace: návštěvou galerie s keramikou

Materiál: licí hmota, sádrové formy hrnků, houba, nůž, bílá glazura, barevné glazury, špendlík

Organizace: Důkladně rozmícháme připravenou licí hmotu, nalijeme ji do sádrových forem a hlídáme, protože se obsah vsakuje do formy. Při vsáknutí nalité hlíny formu opět dolijeme až do vršku. Čekáme, až se nám vytvoří u sádry hliněná stěna o síle 0,5 cm. Potom přebytečnou hlínu z formy vylijeme, pokud jde o nádobu s uchem, vyléváme přes ucho tak, aby nám v uchu zbyla hlína a nevytlila se taky. Nyní musíme počkat do doby, až nám odlitá nádoba trochu ztuhne tak, aby šla z formy vyndat bez zdeformování. Po vyndání hrnek necháme uschnout. Po usušení hrnek začistíme, oškrábeme zbylé spoje z formy a začistíme vlhkou houbou. Po přežahu hrnek oglazujeme bílou glazurou do které, budou žáci následně malovat své motivy barevnými zředěnými glazurami. Inspiraci pro své motivy naleznou např. v mařížské keramice. Závěrem hodiny každý člen provede úklid svého pracovního prostředí, použitých nástrojů a pomůcek a osobní hygienu. Během práce s glazurami připomeneme hygienická a bezpečnostní pravidla.

Hodnocení: hodnotíme proměny barev glazur a práci při malbě do glazury

Výtvarná kultura: fajáns a majolika od 700 n.l.

Průběh malování glazurami i barvítky

*... v pohodě u čaje v malovaných
hrníčkách a za svitu lamp*

Namalované hrnky po ostrém výpalu...

3.3.4 Výtvarná řada Asie

Námět: Aladinovy olejové lampy

VÚ: vytvořit bezpečné svítidlo

VP: pochopit funkčnost

VT: vymačkávání do formy + modelování

Průběh:

Glazování: glazování výrobků nebo jiná finální úprava výrobků z minulé hodiny

Motivace: poslech pohádky O Aladinovi a kouzelné lampě

Materiál: bílá i červená hlína asi 1Kg, forma na misku, špendlík, vál + váleček, štětce, šlikr, engoby, transparentní glazura, houba, igelitová folie, děrovač

Organizace: Hlínu nejprve důkladně propracujeme, trháme kousky hlíny a vymačkáváme do misky přes igelitovou folii, okraje kousků přemazáváme přes sebe dokud není miska celá. Vyválíme plát o síle 1 cm a vyřízneme z něho dno pro lampu podle průměru misky. Misku vyplníme namačkanými novinami, zdrsíme okraj misky i dna, potřeme obě plochy šlikrem a misku přilepíme na dno. Do vršku překlopené misky vyřízneme děrovačem tři nebo čtyři kulaté otvory, na které vymodelujeme a přilepíme z hadičky okraj, který bude držet kuličku na knot. Vymodelujeme ouško z další hadičky a přilepíme na vhodné místo, aby se lampa dobře přenášela. Dále vyválíme kuličky a druhou stranou štětce do nich uděláme otvor pro provlečení knotu. Velikost kuliček musí být taková, aby do půlky seděly v otvoru. To proto, aby nemohly vypadnout snadno z lampy a způsobit požár. Hotovou lampu začistíme vlhkou houbou a pak na ní namalujeme dekor engobami, který ještě můžeme zvýraznit rytím špendlíkem. Lampy usušíme a přežahneme. Potom je naglazujeme transparentní glazurou. Kdo chce dát lampě starý vzhled, nebude malovat engobami, ale po přežahu ji natře burelem, který vymyje a po zaschnutí ji naglazuje pouze zevnitř. Závěrem hodiny každý člen provede úklid svého pracovního prostředí, použitých nástrojů a pomůcek a osobní hygienu.

Hodnocení: hotový výrobek naplníme lampovým olejem, natáhneme

bavlněný knot a provedeme slavnostní zasvěcení

Výtvarná hra: starověké archeologické nálezy

Výtvarná hra: vymysli pohádku pro svou lampu

Lampy s jedním i více knoty na vonný olej

Námět: japonská soška Haniva (hliněný kruh v překladu z japonštiny)

VÚ: zachytit jednoduchost postavy v kontrastu s výrazem obličeje

VP: uzavření válce

VT: Válec z plátu nahoře uzavřený ubíráním hmoty, glazovaný

Průběh:

Glazování: glazování výrobků nebo jiná finální úprava výrobků z minulé hodiny

Motivace: povídání o tradicích v Japonsku, Haniva je ochrany bůžek hrobů japonských bojovníků

Materiál: 1,5- 2 kg bílé hlíny s ostřivem, papírové trubky o délce 20 cm uřezané z kobercové trubky, igelitová folie, vál + váleček, špendlík, štětce, šlikr, mycí houba, klubíčko z příze,

Organizace: Hlínu nejprve důkladně propracujeme, vyválíme plát hlíny o tloušťce 1,5 cm, vyřízneme špendlíkem čtverec o rozměrech 30 x 30 cm. Tento čtverec stočíme okolo trubky obalené igelitovou folií a slepíme jeho konce k sobě přemáznutím okrajů přes sebe. Do volného prostoru z vrchu ještě na trubku přibalíme do igelitu klubíčko, podle kterého se vymodeluje kulatá hlava. Hlavu uzavřeme přemazáváním okrajů válce přes sebe. Tělo figury necháme v teple zasychat. Hanivovi přiděláme plastické ozdoby na tělo i hlavu, prořízneme oči a ústa, ruce a pak vyndáme vnitřní výstuhu - trubku i klubíčko. Sošku necháme pozvolna sušit pod igelitem, po přežahu ji naglazujeme a provedeme ostrý výpal.

Hodnocení: vedení k sebekritickému hodnocení díla a postupu tvoření

Výtvarná hra: vymýšlení japonského jména bůžka a bojovníka, pro kterého byl určen

Výtvarná kultura: Japonsko

Námět: Inspirace východní krajinou

VÚ: malovaný kachel jako krajinka

VP: Zachycení prvků krajiny

VT: Kachel, malba oxidem do bílé glazury

Glazování: glazování výrobků nebo jiná finální úprava výrobků z minulé hodiny

Motivace: japonská poezie Verše psané na vodu - Zimní květiny, Doutnající Fudži,

Zimní květiny

Zima – a přece padají zhůry

sněžinek bílé kytičky:

Možná že, možná vysoko nad mraky

Jaro je lidičky !

Doutnající Fudži

Kdykoliv myslím,

že tě dnes spatřím, a i když ne -

srdce mé zahoří jako vrchol Fudži:

doutná a nezhasne.

Materiál: 0,5 – 1 kg bílé hlíny typ Polar, oxid mědi, oxid železa, štětce, vál+váleček, mycí houba, bílá glazura,

Organizace: Hlínu nejprve důkladně propracujeme, vyválíme plát o síle 1 cm, tvar kachle si každý žák zvolí podle své představy krajiny, kachli necháme pod zátěží, aby se nezkřivila, usychat. Po usušení přežahneme a můžeme glazovat. Glazování provedeme poléváním bílou glazurou, aby byl povrch glazury jednolité, bez tahů štětcem. Malbou štětcem, dřívky oxidem mědi nebo železa ztvární každý svou krajinu do bílé glazury

Hodnocení:

Výtvarná kultura: Korea, Japonsko, Vietnam, Čína

Námět: Čajová konvice s kalíšky

67

VÚ: Funkční konvice

VP: Sladit funkci s dekorem, sesazování dílů

VT: Podle volby autora

Glazování: glazování výrobků nebo jiná finální úprava výrobků z minulé hodiny

Motivace: návštěva Dobré čajovny v Kutné Hoře

Materiál: bílá hlína, glazury, misky na formy, špachtle, špendlík, igelitová folie, šlikr, mycí houba, pedikové ucho,

Organizace:

1. část: Hlínu nejprve důkladně propracujeme, připravíme si misku vyloženou igelitem na formu konvice. Trháme kousky hlíny a vymačkáváme je přes sebe do misky, postupně povrch uhlazujeme a stmelujeme špachtlí, dokud není tvar misky celý. Misku necháme tuhout a zatím vyrobíme druhou totožnou misku. Přilepením misek na sebe nám vznikne tělo konvice. Dále si vymodelujeme ucho pro konvici, nebo úchytky na pedikové ucho a přilepíme šlikrem na zdrsňené plochy na konvici. Z plátu hlíny stočením a slepením vytvoříme trubici na hubičku konvice. Děrovačem vykrojíme otvor pro hubici a tu kolem otvoru přilepíme známým způsobem. Všechny spoje lepené důkladně zahladíme. Na spodek konvice přilepíme váleček hlíny a vytvoříme tzv. podední. Na vršku konvice vykrojíme otvor pro pokličku. Z plátku hlíny vytvořeného vymačkáním v ruce z kuličky hlíny, vyrobíme

pokličku na konvici. Rozměr pokličky bude podle rozměru vykrojeného otvoru v konvici. Pokličku vytvarujeme tak, aby odpovídala tvaru konvice. Vymodelujeme a přilepíme úchytku do středu vrchní strany pokličky, ze spodní strany přilepíme vymodelovanou hadičku jako tzv. zámek, aby poklička držela na otvoru. Konvici i pokličku na závěr začistíme otřením vlhkou houbou. Na konci hodiny každý člen provede úklid svého pracovního prostředí, použitých nástrojů a pomůcek a osobní hygienu.

2. část: V druhé části budeme vyrábět mističky na pití čaje. Žáci si podle tvaru své konve vyberou, jakým způsobem vyrobí 2 nebo 4 čajové misky (z plátu, z formy, z ruky) a probereme spolu výrobní postup podle zvolené techniky. Nakonec misky začistí vlhkou houbou. Na konci hodiny každý člen provede úklid svého pracovního prostředí, použitých nástrojů a pomůcek a osobní hygienu. Konvice i misky sušíme pozvolna pod igelitem, po přezahu následující hodinu provedeme finální úpravu povrchu i vnitřku konvice politím glazurou, případně malbou do glazury.

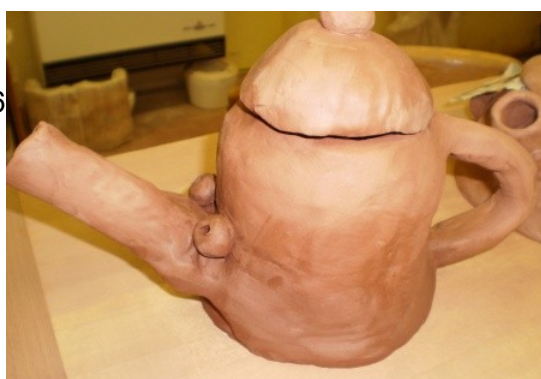
Hodnocení: provedeme uvařením čaje do konviček a degustací z misek, povídáním o čajích a pocitu z vytváření a výsledku

Výtvarná hra: snění nad čajovou vůní, nadechni se a vyprávěj, co uvidíš za zavřenýma očima

Výtvarná kultura: Japonsko, Čína

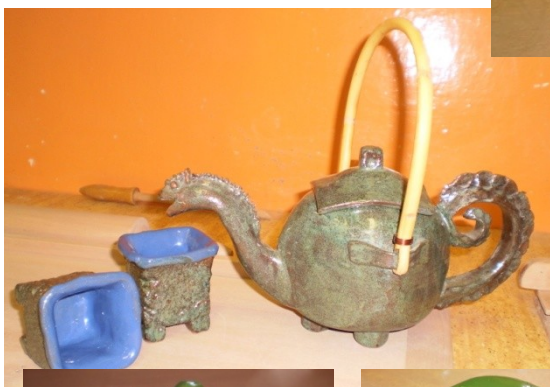

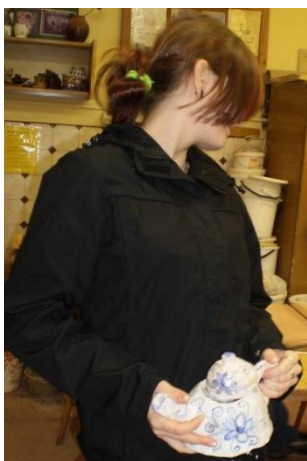
Výroba, sušení, před přezahem...

Hotové konvice

Čajové misky

4. Výsledky a závěry

Tento projekt byl velkým přínosem pro všechny zúčastněné. Žáci si odnesli spoustu nových poznatku ze života lidí z jiných zemí a jiných historických dob, které si i vyzkoušeli v praxi při výrobě keramiky a posílili je osobními prožitky při tvorbě. To určitě prospěje jejich osobnímu rozvoji a lepšímu utváření osobních vztahů k jiným (odlišným) lidem. Jednou z podmínek při tvorbě práce byla realizace alespoň poloviny výtvarných námětů, což se zdařilo. Z celkem 17 námětů jich bylo zrealizováno 12 s fotodokumentací finálních výrobků, u většiny i s výrobním postupem nebo alespoň jeho částí. Na výrobcích je patrná rozdílnost ve vyspělosti a osvojení výrobních postupů i nadání. To proto, že termín „Pokročilí“ zahrnuje různé věkové a v oboru keramiky různě technicky vzdělané a nadané děti. Mne projekt utvrdil ve vědomí, že pokud je svou prací nadšen pedagog, dokáže pro ni nadchnout i děti, byť se jim zpočátku příliš organizovaná činnost nelíbila. Jsme zařízení pro volný čas a zájmovou činnost, všichni si zde hradí své náklady na činnost (v keramice poměrně vysoké). Proto se obsahy ZK řídí potřebami a požadavky účastníků činnosti. Výrobky jsou majetkem žáků. Přesto se všichni aktivně zapojili do projektu, i když někteří občas vyráběli něco jiného (např. dárek pro bratra). Ale to vyplývá z toho, že výuka je zájmová, ne povinná. Také to vyplývá ze způsobu mého vedení ZK, kdy se snažím co nejvíce rozvíjet vlastní nápady a tvorbu, podporuji originalitu a chuť tvořit. Celkem se projektu zúčastnilo 8 žáků ze ZK PP (Pondělí Pokročilí), 10 žáků ze ZK SP (Středa Pokročilí) a 6 žáků vedených jako P, ale chodících do ZK SRD, ČRD 1 a ČRD 2 (Středa a Čtvrtek Rodič+dítě). V práci jsou fotografie pouze dokončených výrobků, v některých případech, kdy žák onemocněl či z jiných důvodů byly některé výrobky dokončeny až později a nebylo možné je do práce včas zařadit. Všechny výrobky budou vystaveny 28. 4. 2010 na výstavě s názvem „Užité umění v keramice ZK DDM“ konané při příležitosti Akademie DDM v prostorách Městského divadla v Kutné Hoře a poté v prostorách DDM. Žáci se s některými výrobky zúčastnili v roce 2009 Soutěže v keramické tvorbě DDM a SVČ pro Středočeský kraj, kde jsme získali jedno 1. místo v nejstarší kategorii, jedno 2.

místo a jedno 3. místo ve druhé kategorii pro ml. žáky a zvláštní ocenění za kolektivní práci „Totem keramiků“. Žáci si odvezli ze slavnostního předávání cen v Mladé Boleslavi diplomy a hodnotné ceny. V části 3.3.3 Výtvarná řada Evropa jsou fotky výrobků z loňského ukončení keramické sezony zakuřováním výrobků, z letošního zakuřování, které proběhne opět na ukončení ZK keramika v červnu, budou fotky v prezentaci určené k obhajobě práce. V tom, že má práce pedagoga má smysl mě utvrdily nejen výsledky a ocenění práce žáků na soutěžích a výstavách, ale i přijetí jedné žačky na Střední keramickou školu v loňském roce a letos přijetí žačky na Střední výtvarnou školu v odboru design. Myslím, že z tvoření keramiky do tohoto projektu jsme měli já i moji žáci upřímnou radost a pocit vnitřního naplnění, obohacení a uspokojení.

*Převzetí ocenění na Krajské výstavě keramiky
v Mladé Boleslavi 2009*

Oceněná kolektivní práce na výstavě v Benešově 2008: Totem keramiků

5. Použitá literatura

Brožová V., Peřinová M. *Kreslíme, malujeme, modelujeme*. Praha: FORTUNA 1994. ISBN 80-7168-018-4

Ellisová M. *Keramika pro děti*. Praha: BB/art s.r.o. 2005. ISBN 80-7341-410-4

Fládr L. *Modelování pro lidové školy umění*. Praha: SPN 1967. ISBN 77-68-01

Hazuková H. *Příprava učitele na rozhodování ve výtvarné výchově*. Praha: UK 2000

Hazuková H., Šamšula P. *Didaktika výtvarné výchovy I*. Praha: UK 2005. ISBN 80-7290-237-7

Huml L., *Blýskání na lásku*. Poezie. Vydal autor.

Chavarria J. *Velká kniha keramiky*. Praha: KNIHCENTRUM s.r.o. 1996. ISBN 80-86054-24-1

Chládek J., Nová I. *Porcelán kolem nás*. Praha: SNTL a Karlovarský porcelán 1991. ISBN 80-03-00540-X

Chow K., Krammerová I. *Všechny čaje Číny*. Praha: DharmaGaia, Amana 1998. ISBN 80-85905-54-X

Kolektiv autorů. *Univerzální lexikon umění*. Praha: Grafoprint-Neubert, Knižní klub 1996. ISBN 80-85785-46-3 Grafoprint- Neubert, ISBN 80-7176-393-4 Knižní klub

Kolektiv autorů. *Světové dějiny umění*. LAROUSSE S. A. 1990. Czech edition Agentura Cesty 1996. ISBN 80-7181-055-X

Macek T. *Keramika*. Brno: Computer Press 2007. ISBN 978-80-251-1568-8

Průcha J. *Multikulturní výchova: Teorie – praxe – výzkum*. Praha: ISV, 2001. ISBN 80-7254-866-2

Rada P. *Techniky keramiky*. Praha: AVENTINUM 1996. ISBN 80-85277-88-3

Rada P. *Jak se dělá keramika*. Praha: MF 1963, ISBN 23-092-63 14-5

- Roeselová V. *Prostorová tvorba ve výtvarné výchově pro základní školu I*. Praha: UK 2006. ISBN 80-7290-254-7
- Roeselová V. *Řady a projekty ve výtvarné výchově*. Praha: SARA, 1997. ISBN 80-902267-2-8
- Roeselová V. *Námět ve výtvarné výchově*. Praha: SARA, 1995. 2000. ISBN 80-902267-4-4
- Sartori G. *Pluralismus, multikulturalismus a přistěhovalci: esej o multietnické společnosti*. Praha: Dokořán, 2005. ISBN 80-7178-029-4
- Skarlantová J. *Užitá tvorba I. Estetická východiska užité tvorby*. Praha: UK 2009. ISBN 978-80-7290-402-0
- Starojaponská pěti verší, přebásnil B. Mathesius. *Verše psané na vodu*. Praha: Albatros 1978. ISBN 13-762-78 14/61
- Šťovíčková D. *Zájmové kroužky sochařsko – keramické*. Praha: ÚDPM JF v SPN, 1983. ISBN 14-052-83
- Taylor Ch. *Zkoumání politiky uznání. Multikulturalismus*. Praha: Epoque, 2004
- Uždil J. Zhoř I. *Výtvarné umění ve výchově mládeže*. Praha: SPN 1966. ISBN 14-876-66
- Warshawová J. *Velká kniha keramiky*. Čestlice: Rebo productions CZ 2001. ISBN 80-7234-150-2
- Woodová B. *Poslední šamanka*. Praha: Euromedia Group, k. s. – Ikar 2006. ISBN 80-249-0809-3
- Zhoř I. *Klíče k sochám*.
- Zelený M. *Indiánská encyklopedie*. Praha: Albatros 1994. ISBN 80-00-00415-1

Internetové prameny:

<http://www.mkc.cz/cz/vzdelavani-313393/multikurni-vychova.html>

<http://www.multikultura.cz/multikurni-vychova/vychozi-pojmy/multikurni-vychova/>

<http://www.czechkid.cz>

www.cesky-jazyk.cz/citanka/jaroslav-seifert/okarina-maminka.html

www.museum-replikas.com/gv

www.zapomenutecivilizace.estranky.cz

8. Přílohy

Seznam příloh:č.1 Tématický plán keramiky, autor Eva Malinová

č.2 Vnitřní řád DDM, autor Jitka Křištofová

č.3 Pracovní náplň pedagoga volného času, autor Jitka Křištofová

Příloha: č. 1 (vztahuje se k textu str. 12)

TÉMATICKÝ PLÁN KERAMIKY 2009/2010 pro kurzy Evy Malinové

ŘÍJEN – 3 kachle se strukturou listů do závěsů

- Kachel dýně, strašidlo, netopýr
- Svícný ze silného plátu, podnosy s listy + korálky
- masky s listy, olejové lampy

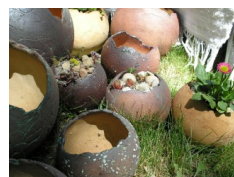
LISTOPAD – figury do Betléma DDM

- zvonečky – čerti, sněhulák, andílci
- duté ryby nebo kouličky na svíčku
- ryby placaté – svícen na čajovky

PROSINEC – andělé – kachel peří

- zvon – malovaný
- anděl letící – kachel, nebo kornoutová figura
- svícný - talířkové

LEDEN – misky s víkem (řecká pixis)

- kanopy
- Svícen koule na noze
- květináč koule

ÚNOR - busty

- modelování dlaní – miska nebo svícen
- konvice čajová + misky

BŘEZEN – lité nádoby a malba do syrové glazury

- kachel – klínové písmo
- kachel – fantazie na náměty řeckých bájí, barven zatřenými oxidy
- kachel – talíř barvený engobami

DUBEN – nádoby na pití z Peru

- totem keramiků
- Haniva - soška
- indiánské džbány

KVĚTEN – kočky ležící

- kočky stojící
- kočky placaté – engoba
- kočka zvonek

ČERVEN – kypřítka do květináčů, keramické drobnosti

- doglazování výrobků

Příloha: č. 2 (vztahuje se k textu str. 11)

VNITŘNÍ ŘÁD DDM Kutná Hora

zpracovala: Jitka Křištofová

ředitelka DDM Kutná Hora

Obsah:

1. Základní ustanovení
2. Práva a povinnosti účastníků činnosti a jejich zákonných zástupců
3. Provoz zařízení, organizace zařízení a vnitřní režim
4. Podmínky BOZP
5. Podmínky ochrany majetku

1. Základní ustanovení

1. Dům dětí a mládeže Kutná Hora (dále jen DDM) je školské zařízení pro zájmové vzdělávání a výchovu a poskytuje účastníkům naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti.
2. Předmět činnosti DDM je dán zákonem č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a vyhláškou č. 74/2005 Sb., O zájmovém vzdělávání.

organizace:

Dům dětí a mládeže Kutná Hora

Kremnická 32

Kutná Hora, PSČ 284 01

IČO: 066 257

IZO: 102 814 732

Od 1.1.1996 příspěvková organizace s právní subjektivitou.

ředitel:

Jitka Křištofová

Jana Palacha 150

284 01 Kutná Hora

zřizovatel:

Krajský úřad Středočeského kraje

Odbor školství mládeže a sportu

Zborovská 11

Praha 5, PSČ 150 21

2. Práva a povinnosti účastníků činnosti a zákonných zástupců dětí

Práva a povinnosti jsou převzaty ze zákona č. 561/2004 Sb. školský zákon § 21,22 a uzpůsobeny provozu DDM.

Všichni návštěvníci činností (případně zákonní zástupci pro své nezletilé děti) DDM Kutná Hora mají **právo:**

- na vzdělávání a školské služby - přihlásit se na všechny činnosti DDM podle vlastního výběru s ohledem na zdravotní způsobilost
- na informace o průběhu a výsledcích svého vzdělávání, vystavovat a předvádět své úspěchy na veřejnosti
- vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajících se podstatných záležitostí jejich vzdělávání
- na informace a poradenskou pomoc v rámci možností DDM
- odnášet si své výrobky po dohodě s vedoucím činnosti domu
- využívat volné prostory budovy a zahrady v době provozu DDM (zpravidla 8 - 19 hodin, viz: rozpis provozu) ke spontánním činnostem
- seznámit se s Vnitřním řádem DDM a pokyn pedagogů zajišťující bezpečnost při činnostech
- v případě sociálního znevýhodnění využít sociálních slev (viz. nabídka činností)
- přejít po dohodě s ředitelem DDM v průběhu školního roku do jiné pravidelné činnosti, která více vyhovuje potřebám účastníka
- zařadit se v průběhu roku do pravidelné činnosti, která to umožňuje a to po dohodě s vedoucím činnosti
- v případě ukončení pravidelné činnosti předčasné požádat o vrácení části úhrady
- v případě zdravotního znevýhodnění nebo zdravotního postižení být zařazen do běžné činnosti, jestliže to zvolená činnost, personální a prostorové podmínky DDM umožňují

Všichni účastníci mají **povinnosti**

- řádně docházet na vzdělávání, zákonní zástupci dětí omlouvat nepřítomnost na činnosti

- zúčastňovat se pravidelné, výchovně vzdělávací činnosti (ZK, klubu, ..) na základě písemné přihlášky a zaplacení úplaty za činnost
- dodržovat Vnitřní řád DDM a řády pracoven
- na základě písemné přihlášky a uhrazené úplaty se zúčastnit táborů pořádaných DDM
- dodržovat táborový řád, řídit se pokyny vedoucího tábora, pravidly oddílu, dodržovat táborová bezpečnostní pravidla
- na základě písemné, telefonické, nebo e-mailové přihlášky se zúčastnit po zaplacení úplaty příležitostných akcí, řídit se pokyny vedoucího činnosti, dodržovat bezpečnostní pravidla
- řídit se pokyny vedoucího činnosti nebo pokyny pedagogického dozoru, dodržovat Vnitřní řád DDM a pravidla zvolené výchovně vzdělávací a zájmové činnosti

3 Pro všechny účastníky činností konané v DDM dále platí

- neničit vybavení DDM
- nenosit, nedržet a nenabízet v areálu DDM návykové látky
- nevhodným chováním nenarušovat činnost v DDM, chovat se slušně k pedagogům, dětem a ostatním účastníkům činností a návštěvníkům DDM
- je zakázána šikana a rasismus vůči všem návštěvníkům

Výchovná opatření

Výchovným opatřením jsou v DDM pochvaly a jiná ocenění a kázeňská opatření - ŠZ §31.

Opakované nedodržování těchto jednoduchých pravidel povede k vyloučení z činnosti. Hrubé porušování pravidel - ničení majetku, užívání návykových látek, šikana jsou trestné činy a jsou podle zákona trestány.

3. Provoz DDM Kutná Hora, organizační struktura a vnitřní režim

DDM je celoroční zařízení pro výchovně vzdělávací a zájmovou činnost všech zájemců. Je zpravidla otevřen v pracovní dny od 8 - 19 hodin (viz. zveřejněný provoz). Zavírací doba se řídí rozvrhem pravidelné činnosti na jednotlivé dny a nabídkou příležitostných akcí na pracovní dny a dny volna. Pravidelná výchovně vzdělávací a zájmová činnost probíhá podle rozpisu, každý týden kromě prázdnin a začíná zpravidla třetí týden v září (okolo 15. září) a končí třetí týden v červnu (okolo 15. června). O podzimních a jarních prázdninách pracují jen ty pravidelné činnosti, které svoji činnost i v době krátkých prázdnin potvrdí.

Po celou dobu provozu DDM je možné využívat volné klubovny a celý areál zahrady ke spontánním činnostem podle výběru zájemců. Účastníci spontánních činností jsou povinni dodržovat vnitřní řád zařízení a řídit se pokyny pedagogického dohledu. Za bezpečnost při spontánních činnostech nezodpovídá pedagogický dohled, ale zajišťuje ošetření.

O hlavních prázdninách jsou organizovány tábory pro širokou veřejnost a soustředění pro zájemce vybraných výchovných činností. O malých prázdninách je organizovaná hlavně činnost příležitostná a spontánní a pobytové akce pro přihlášené zájemce.

Zaměstnanci pedagogové čerpají řádnou dovolenou převážně o vánočních prázdninách a hlavních prázdninách po skončení táborů. Zaměstnanci provozní čerpají řádnou dovolenou převážně o hlavních letních prázdninách a o vánocích.

Organizační struktura řízení

1. DDM se člení na:

- ředitelství
- výchovně vzdělávací oddělení
- ekonomický úsek

- provozní úsek

2. Řediteli DDM jsou přímo podřízeni:

- zástupce ředitele
- pedagogové - pracovníci interní a přidělení externí pracovníci
- ekonomka DDM, mzdová účetní
- provozní pracovníci - uklízečka, údržbář

Zástupce ředitele

- zodpovídá za chod DDM v době nepřítomnosti ředitele
- kontroluje činnost interních a externích pracovníků
- podílí se na administrativě DDM
- spolurozhoduje při ekonomických rozvahách.

Interní pedagogové volného času

- zodpovídají při svých pedagogických činnostech za výchovu a vzdělání podle ŠVP a plánů činností
- řídí, organizují a kontrolují práci přidělených externích pracovníků (odst. 4, §124 ZP)
- pomáhají jim s vedením dokumentace a s přípravou akcí
- vykonávají práci podle schválené pracovní náplně
- hospodaří se svěřenými prostředky a zodpovídají za účelné využití přidělených peněz,
- nesou hmotnou zodpovědnost za svěřené finanční prostředky a majetek podle osobních listů,
- zodpovídají za bezpečnost dětí a mládeže při svých činnostech

- v době pedagogického dozoru dohlíží a usměrňuje činnost v DDM viz: Pedagogický dozor

- vedou řádně pedagogickou dokumentaci.

Externí pracovníci

- vykonávají samostatně pedagogickou práci vyplývající ze ŠVP a plánů ZK

- vedou dokumentaci v deníku ZK

- vykonávají práci podle dohody, popisu práce – vedení zájmové činnosti, tábory, soutěže ...

- vykonávají organizační práci ve spolupráci s přiděleným interním pedagogem

- zodpovídají za bezpečnost svěřených dětí a mládeže při činnostech jimi vedených

Provozní pracovníci

- vykonávají řádně a samostatně práci podle popisů práce a pokynů ředitele DDM

- nesou hmotnou zodpovědnost za svěřený majetek a materiál (podle osobních listů).

1.1 Všeobecná práva, povinnosti a odpovědnost pracovníků DDM

Povinnosti, práva a odpovědnost zaměstnanců DDM jsou dány ZP, Pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení (vyhl. č. 263/2007) a Vnitřním řádem DDM Kutná Hora. Kromě těchto uvedených předpisů je rozsah práce, povinností a odpovědnost zaměstnanců odvozena z obecně závazných právních předpisů, norem a příkazů nadřízeného vedoucího.

Každý zaměstnanec DDM má zejména tato základní práva, povinnosti a odpovědnost:

- vykonávat práci podle pracovní smlouvy

- dodržovat pracovní kázeň,

- plně využívat pracovní dobu k plnění uložených úkolů, vést řádně dokumentaci docházky

- plnit příkazy přímého nadřízeného
- zvyšovat si své odborné znalosti, osvojovat si nové metody práce a dále je rozšiřovat
- dodržovat bezpečnostní předpisy o ochraně zdraví při práci, udržuje pořádek na svém pracovišti
- nezveřejňovat služební tajemství, se kterými přišel do styku při výkonu své práce
- obdržet za vykonanou práci mzdu podle platných předpisů
- čerpat řádnou dovolenou podle platných předpisů
- požadovat vytvoření podmínek, které umožní dosáhnout nejlepšího pracovního výkonu
- předkládat úřední cestou své žádosti a stížnosti a požadovat jejich řešení
- účast na pedagogických radách, pracovních a provozních poradách, předkládat připomínky k projednávaným otázkám
- seznámit se s obecně platnými předpisy a vnitřními předpisy (ZP, Vnitřní řád, Pracovní řád atd.)
- seznámit se s předpisy o bezpečnosti práce a ochraně zdraví při práci a požární ochrany
- odpovědnost za včasné, kvalitní a hospodárné plnění svých povinností
- odpovědnost za škody způsobené v souvislosti s výkonem práce
- upozorňovat na okolnosti, které by mohly mít za následek škodu na zdraví pracovníků nebo majetku zařízení

Evidence činností DDM

Pravidelná, výchově vzdělávací a zájmová činnost: písemné přihlášky s podpisem zákonného zástupce, deníky, úplata

Příležitostná činnost: prezenční listina s platbou

Táborová činnost: písemné přihlášky s podpisem zákonného zástupce, úplata, dokumentace k zotavovacím akcím

Spontánní činnost: přesné počty jen u placené činnosti – kulečnick, u ostatní činnosti odborný odhad

Řízení DDM

Nástrojem řízení jsou především plány práce pracovníků. V operativním řízení jsou to pracovní a provozní porady interních pracovníků DDM. Porady se konají zpravidla 1x v měsíci nebo kdykoli podle potřeby. Poradním orgánem ředitele DDM je i pedagogická rada. Jejími členy jsou interní pedagogičtí pracovníci DDM a další členy jmenuje ředitel z řad externích pracovníků a rodičů. Pedagogickou radu svolává předseda rady zpravidla dvakrát do roka (v říjnu a v červnu). Ředitel seznamuje přítomné s probíhající činností DDM, hodnotí práci za uplynulé období. Seznámí je s připravovanými záměry a přijímá podněty ke zlepšení a obohacení činnosti. Ekonom seznámí přítomné s hospodařením DDM za uplynulé období a seznámí s výhledem na další rok.

6. Podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

Dům dětí a mládeže zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví všem osobám, které se podílejí na činnostech zařízení. Zaměstnancům podle ZP. K tomu účelu vydává ředitelka vnitřní předpisy směřující k ochraně bezpečnosti práce zdraví a zaměstnanci jsou s nimi prokazatelně seznamováni (Směrnice na poskytování OOPP, zařazení zaměstnanců do kategorií, vyhodnocení rizik, prověrky BOZP, periodické lékařské prohlídky, ...)

K ochraně zdraví účastníků činností nabízených v DDM slouží poučení před činnostmi a předání nezbytných informací k zajištění bezpečnosti viz. Vnitřní řád zařízení, deník ZK, táborová dokumentace a další. Dále se řídí § 29 ŠZ, kdy organizace přihlíží k fyziologickým potřebám účastníků, vytváří podmínky pro zdravý vývoj při vzdělávání a výchově, podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků studentů a ostatních zájemců a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí. Řídí se metodickými listy, vyhláškami (př.:

lyžařské výcviky, šikana, sociálně patologické jevy, počty dětí při akcích odvozuje z vyhlášek pro MŠ, ŠD, ŠK), dále využívá metodiky a návody: Bezpečnostní pravidla činností s dětmi a mládeže -J.Kutý, Tábory a jiné zotavovací akce – IDM, Táboryvé paragrafy a Abeceda vedoucího – Pořešín – Eskulap,.... Informace vhodně přizpůsobí připravované činnosti. Podmínkám bezpečnosti je též věnovaná kapitola v ŠVP DDM.

Zařízení vede dokumentaci o úrazech a zasílá požadované statistické výkazy.

7. Podmínky ochrany majetku

Každoročně na konci roku probíhá fyzická a dokladová inventarizace majetku viz.

Směrnice k inventarizaci majetku a příkazy ředitele zařízení.

Při vzdělávacích a výchovných činnostech mají účastníci možnost využívat zařízení a vybavení pracoven k provádění plánovaných činností. Inventář, náradí a pomůcky zapůjčuje a kontroluje vedoucí činnosti (bezpečnost) a po skončení ho účastníci vrací vedoucímu nebo na určené místo. Vedoucí opět kontroluje funkčnost a úklid. Poškozené náradí vyřazuje, nepůjčuje k další činnosti, jeho poškození ohlásí vedení zařízení. Úmyslné poškozování majetku DDM se trestá a jeho hodnotu provinilec (zákonný zástupce) nahrazuje.

8. Zveřejnění vnitřního řádu

Vnitřní řád DDM Kutná Hora je zveřejněn na internetových stránkách DDM Kutná Hora (www.ddm.kh.cz) a v přízemí budovy DDM Kutná Hora v Kremnické ulici č.32.

Vnitřní řád nabývá účinnosti dnem vyhlášení a může být kdykoli upraven a aktualizován dodatky.

V Kutné Hoře 25.8.2009

Jitka Křištofová

ředitelka DDM Kutná Hora

Navazující dokumenty:

Pracovní řád zaměstnanců škol a školských zařízení vyhláška č. 263/2007Sb.

Pracovní rozvrh pracovníků DDM

Nabídka činností DDM

Popis práce zaměstnanců

Pedagogický dozor v DDM

Řády odborných pracoven DDM

Vnitřní předpis o hmotné odpovědnosti

Směrnice o poskytování OOPP

Směrnice BOZP, PO

Závazný pokyn pro vedení pedagogické dokumentace

Příloha: č. 3 (vztahuje se k textu str. 11)

PRACOVNÍ NÁPLŇ
pedagoga volného času

Jméno:

Pracovní úvazek:hodin v týdnu. Pracovník má nepravidelnou pracovní dobu v rámci kalendářního měsíce.

Kvalifikační předpoklady: §17(pedagog volného času) zákona č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících v platném znění

Požadavky odborné:

práce s PC, obsluha kancelářské a audiovizuální techniky,

Požadavky osobnostní: komunikativnost, tvořivost, kreativita, vstřícnost, schopnost práce v kolektivu, spolupráce, samostatnost, zodpovědnost, loajalita

Popis práce:

-vykonává výchovnou a vzdělávací činnost zaměřenou na oblast volného času dětí, žáků, studentů, mládeže nebo pedagogických pracovníků a dalších dospělých zájemců s odborným zaměřením na jejich celkový i specifický rozvoj,

-provádí informační a konzultační činnosti a odborné pomoci v oblasti volného času pro školy, školská zařízení, občanské sdružení a další zájemce.

- organizuje soutěže, přehlídky, soustředění pobyty a táborovou činnost pro děti , žáky, studenty, mládež nebo pedagogické pracovníky a další zájemce
- plní přímou výchovnou a vzdělávací činnost zaměřenou na oblast volného času vedením výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti v průměrné délce trvání minimálně hodin v týdnu (NV č. 75/2005 Sb.).
- připravuje, organizuje a vede příležitostnou výchovnou, vzdělávací, zájmovou a táborovou činnost a to v průběhu celého roku, dohlíží na spontánní aktivity v prostorách zařízení a vytváří podmínky pro ně, provádí osvětovou činnost a poskytuje informace
- plánuje svoji činnost a zodpovídá za kvalitu provedení, zvyšuje svoji odbornost studiem, samostudiem a účastí na vybraných seminářích a poznatky přenáší do praxe
- zajišťuje pedagogický dozor při činnostech (předpis Pedagogický dozor v DDM)
- řídí se pracovním řádem a dalšími závaznými předpisy, vnitropodnikovými směrnici a pokyny k zajištění bezpečnosti práce a ochrany zdraví a majetku
- nakládá zodpovědně s osobními údaji účastníků činnosti (z.č.101/2000 Sb.)
- upozorňuje na závady a nedostatky, podává návrhy na zlepšení činnosti
- řídí a kontroluje práci přidělených externích pracovníků, dává jim závazné pokyny, zajišťuje jejich požadavky a pomáhá organizovat jejich akce
- usiluje o dobrou propagaci činností DDM a vlastní prací a jednáním vytváří jeho dobré jméno na veřejnosti
- usiluje o dobré kolektivní vztahy na pracovišti
- spolupracuje s rodičovskou veřejností, navazuje kontakty se sdruženími a vytváří si aktiv spolupracovníků
- plní další úkoly zadané ředitelem: péče o majetek organizace, operace s finanční hotovostí, dílčí finanční rozbor

6. Seznam zkratek

ZK – zájmový kroužek

P – pokročilí (určení skupiny podle věku a znalostí)

DDM KH – Dům dětí a mládeže Kutná Hora

VN – výtvarný námět

VP – výtvarný problém

VT – výtvarná technika

VŘ – výtvarná řada

VÚ – výtvarný úkol

ŠVP – školský výchovný program

MKV – multikulturní výchova

7. Slovník odborných pojmů

Glazura – Sklovitá poleva na keramických výrobcích, která slouží k tomu, aby se jejich hrubý povrch zjemnil a staly se nepropustnými. Glazura může být čirá nebo neprůhledná, bezbarvá nebo barevná a určuje tak i dekor keramiky.

Lit. Kolektiv autorů. *Univerzální lexikon umění*. Praha: Grafoprint-Neubert, Knižní klub 1996, str. 151

Engoba - Povrch keramiky se polévá, překrývá povlakem z jinobarevné hlíny, engobou. Tóny barvy mohou být použitím oxidů kovů vyrobeny uměle.

Lit. Kolektiv autorů. *Univerzální lexikon umění*. Praha: Grafoprint-Neubert, Knižní klub 1996, str. 113

Barvítka – továrně vyráběná barviva k zabarvování glazur a k přípravě keramických barev

Lit. Rada P. *Jak se dělá keramika*. Praha: MF 1963, str.71

Barvy do glazury – barvy k malbě na nevypálenou glazuru

Lit. Rada P. *Jak se dělá keramika*. Praha: MF 1963, str.71

Červenice – hlína s obsahem kyslíčků železa, po vypálení zčervená

Delftská keramika – typická fajáns s modrým kobaltovým dekorem, napodobujícím čínský porcelán, která byla vyráběna v 17. stol. V holandských Delftech.

Fajáns – druh póroviny se světlým střepem a bílou krycí olovnato-cínčitou glazurou. Název má původ podle italského města Faenza, které se touto keramikou proslavilo.

Lit. Rada P. *Jak se dělá keramika*. Praha: MF 1963, str.71

Keramika – všechny předměty vyrobené z hlíny, které prodělaly chemické změny vlivem tepla od 600 stupňů Celsia výše

Keramika zakuřovaná – neglazovaná keramika pálená v primitivních polních pecích v redukčním, silně kouřícím ohni. Saze usazené v pórech střepu nahrazují glazuru.

Lití – vytváření odléváním ztekucenou hlinou do sádrových forem

Majolika – druh póroviny s barevným střepem a bílou krycí glazurou. Název vznikl podle ostrova Majorka, odkud v XV. Stol. Vyváželi Maurové toto zboží do Itálie.

Lit. Rada P. *Jak se dělá keramika*. Praha: MF 1963, str.72

Patina – uměle napodobený starobylý vzhled předmětu

Podední – spodek nádoby

Přežah – první, obvykle nižší pálení střepu bez glazury

Razítkování, rytí – způsob plastické dekorace keramiky

Sgrafito – v keramice je to dekor proškrabávaný v engobě na střep jiné barvy

Lit. Rada P. *Jak se dělá keramika*. Praha: MF 1963, str.73

Smrštění – zmenšení keramického předmětu během sušení a pálení

Střep – název pro hliněnou nádobu bez glazury

Šlikr – hlína v kašovitém stavu

Žároměrka – jehlan z keramické hmoty, který se při určité teplotě roztaví. Užívá se k měření teploty v peci.

Lit. Rada P. *Jak se dělá keramika*. Praha: MF 1963, str.74